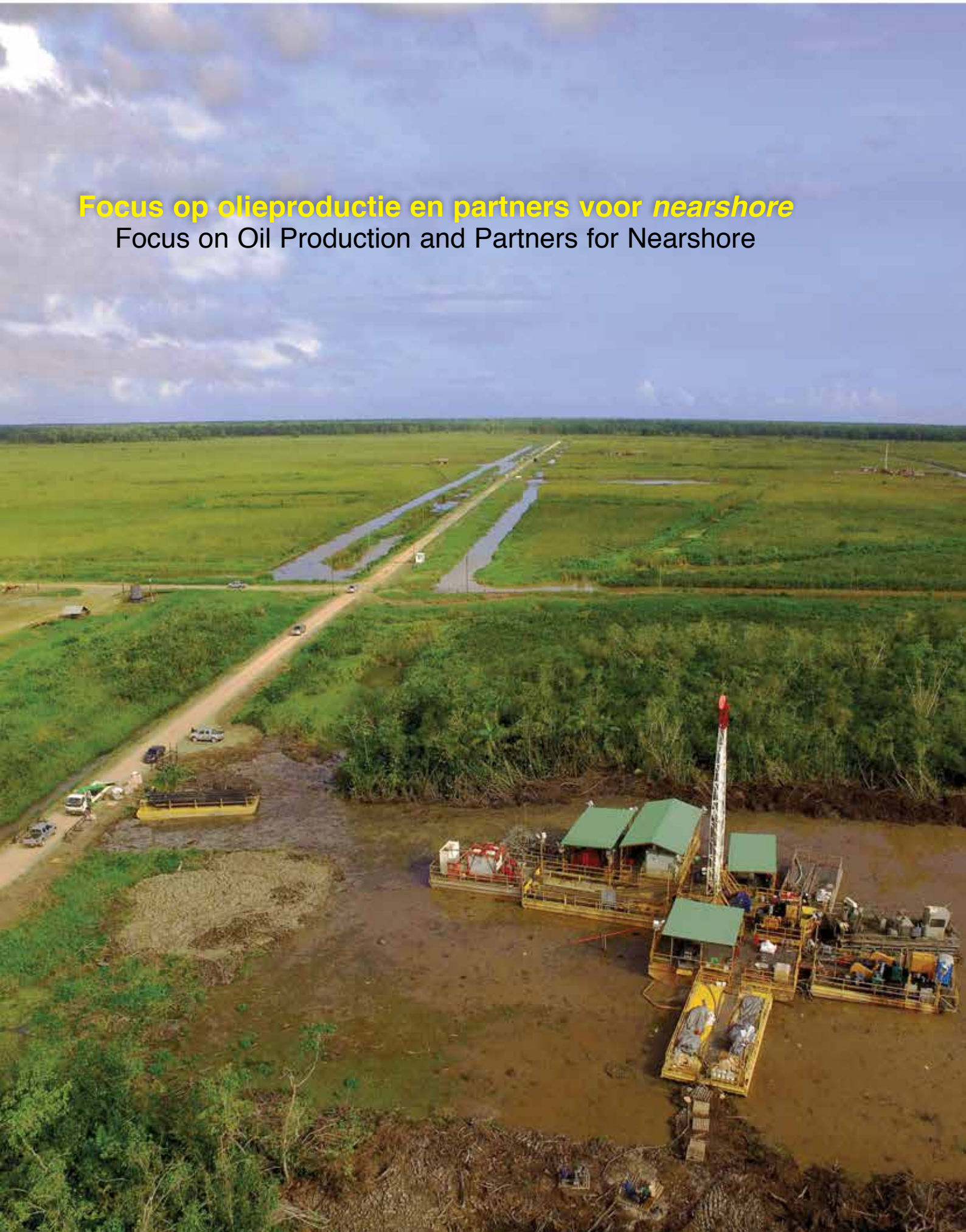

Focus op olieproductie en partners voor *nearshore* Focus on Oil Production and Partners for Nearshore

8

Staatsolie zoekt naar partners om de exploratie van de nearshore blokken B en C versneld voort te zetten. Uiterlijk juni 2017 moet duidelijk zijn, met wie een Joint Operation Agreement (JOA) kan worden afgesloten.

Staatsolie is looking for partners for swift continuation of exploration in nearshore blocks B and C. The partners for a Joint Operation Agreement (JOA) must have been identified not later than June 2017.

10

Een bezoek aan GOw2, dochtermaatschappij van Staatsolie, geeft duidelijkheid over het transport, de opslag en de distributie van de brandstof tot aan de pomp.

A visit to the Staatsolie subsidiary, GOw2, gave insight into the process of transport, storage and distribution of fuel all the way to customers.

18

De eerste aanblik van het centrum wekt al gelijk nieuwsgierigheid op naar wat er allemaal in het gebouw gebeurt. Eenmaal binnen bij de Annierèche blijken de kindvriendelijke, veilige en vrolijke ruimtes het geheel een warme uitstraling te geven.

The first sight of the center already stirs up curiosity about what is happening in the building. Once inside the Annie Day-care Center, the child-friendly, safe and cheerful rooms provide a warm atmosphere.

- 3 Focus op olieproductie en partners voor nearshore**
Focus on Oil Production and Partners for Nearshore
- 6 Opkrikken productieniveau enorme uitdaging**
Stepping up Production Level an Enormous Challenge
- 8 Staatsolie zoekt partners voor nearshore blokken B en C**
Staatsolie Looking for Partners for Nearshore Blocks B and C
- 10 De reis van brandstof: Van raffinage tot aan de tank**
The Voyage of Fuel: From Refining to the Gas Station
- 15 Verhoging en verduurzaming productie raffinaderij**
Increasing and Sustaining Refinery Production
- 18 Investeren in een zonnige toekomst**
Investing in a Bright Future
- 21 Sociale investeringen offshore-partners Staatsolie**
Van zitbankjes tot chirurgische microscoop
Social Investments from Staatsolie's Offshore Partners
From Benches to a Surgical Microscope
- 26 Commissie voor betere bescherming productiefaciliteiten**
Committee for Improvement Protection Production Facilities
- 27 Personeelsnieuws**
Personnel News
- 28 Medische tip: Drink voldoende water**
Medical tip: Drink Enough Water

Redactie/Editorial Staff

- Nancy Lodik
- Enid Bergval
- Kailash Bisessar
- Vernon Texel
- Sherida Asinga
- Hesdy Tan A Kiam
- Euritha Tjan A Way
- Lucien de Freitas

Vertaling/Translation

- Iwan Oliveira
- Patricia van Aerde

Fotografie/Photography

- Hubert Hermelijn
- Harvey Lisse
- Oviel Gibbs (Afdeling Projects Refinery)

Bronvermelding verplicht bij overname/Copyrights reserved

Vormgeving/Design

Art Sabina Design & Printing NV

Druk/Print

Multiforms NV

Omslagfoto/Cover photo:

Art Sabina Design & Printing NV

Uitgave/Publication

Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
Dr.Ir. H.S. Adhinstraat 21, Flora, POB 4069
Paramaribo, Suriname
Tel.: 597 499649 Fax: 597 491105
Website: www.staatsolie.com
E-mail: info@staatsolie.com

FOCUS op olieproductie en partners voor *nearshore*

De gevolgen van een lage olieprijs voor de financiële positie, achterblijvende olieproductie en knelpunten met de raffinaderij. Zo kunnen de uitdagingen in 2016 voor Staatsolie worden samengevat. De vooruitzichten voor 2017 zijn hoopgevend. Dit jaar is de focus op de olieproductie en het vinden van partners voor exploratie van het ondiepe zeegebied (*nearshore*).

Het boorschip Bob Douglas waarmee Apache de Kolibrie-1 exploratieput boort in Blok 53.

The drill ship Bob Douglas with which Apache drills the Kolibrie-1 exploration well in Block 53.

Daling van de olieprijs op de wereldmarkt in 2014 en 2015 zette door. De prijs van een vat Saramacca Crude daalde in januari 2016 tot zelfs US\$ 16, het laagste niveau in jaren. Om de gevolgen voor de val van de olieprijs op de wereldmarkt vanaf 2014 het hoofd te bieden, was bij Staatsolie al gauw 'de tering naar de nering zetten' het devies. Alles werd uit de kast gehaald om het hoofd boven water te houden. De eerste helft van 2016 was één van de moeilijkste periodes in de geschiedenis van Staatsolie. In de tweede helft van het jaar zorgde het herstel van de olieprijs in combinatie met de bezuinigingsmaatregelen voor meer ademruimte. "Samen hebben wij ervoor gezorgd dat de toekomst voor Staatsolie er positief uit ziet," zei Wim Dwarkasing, Upstream Director, bij de jaarafsluiting op 30 december. "Ik ben ervan overtuigd dat wij met dezelfde inzet, ook in de komende jaren in staat zullen zijn een bijzondere bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van ons bedrijf en onze samenleving," blikte hij vooruit.

Focus on Oil Production and Partners for Nearshore

The effects of low oil prices on the company's financial position, lagging oil production and bottlenecks with the refinery. That summarizes the challenges Staatsolie faced in 2016. The prospects for 2017 are promising. This year the focus is on oil production and finding partners for exploration in nearshore.

The plummeting of world market oil prices in 2014 and 2015 continued. The price of a barrel of Saramacca Crude even dropped to US\$ 16 in January 2016, the lowest level in years. In order to cushion the effects of

Op peil

De gemiddelde dagproductie was het afgelopen jaar met 16.300 barrels vier procent minder dan het doel van 17.000. De daling komt voornamelijk doordat er minder putten zijn bij geboord, één van de bezuinigingsmaatregelen die in 2015 waren ingezet. Het weer op peil brengen van de productie heeft in 2017 de hoogste prioriteit. Daartoe worden onder meer 141 putten geboord (*lees ook: Opkrikken productieniveau enorme uitdaging pagina 6.*) Bij de raffinaderij liep nog niet alles op wieltjes, enkele kinderziektes moesten overwonnen worden. Onderbrekingen in de energielevering aan de raffinaderij, lekkages en organisatorische perikelen hebben er toe geleid dat 73 procent van de productietargets is gehaald. Desondanks zijn er 290 duizend vaten hoogwaardige gasoline, ongeveer anderhalf miljoen vaten hoogwaardige diesel, 35 duizend vaten bitumen en ruim twee miljoen vaten stookolie geproduceerd. In 2017 wordt er alles aan gedaan om de raffinaderij maximaal te laten produceren (*lees ook: Verhoging en Verduurzaming productieraffinaderij pagina 16-17.*)

Met de afzet van product is het goed gegaan het afgelopen jaar. De leveringen aan de visserijsector die vanwege de constructie en opstart van de raffinaderij waren stopgezet, zijn na ruim twee jaren hervat. Op de bunkermarkt is er een groei genoteerd, met name voor diesel, waarvan de afzet met 117 procent is gestegen in vergelijking met 2015. Staatsolie exporteert nu ook hoogwaardige diesel. In januari 2016 is onze premium gasoline op de lokale markt geïntroduceerd. Dit jaar wil het bedrijf zijn lokaal marktaandeel vergroten en markten aanboren waar hogere marges behaald kunnen worden voor zijn producten.

Zeegebied

Staatsolie heeft in 2015 proefboringen gedaan voor de kust in waterdieptes tot dertig meter (*nearshore*). In het zogenoemde Blok 4 zijn exploratieputten geboord. Nader onderzoek van boorresultaten bevestigt dat er potentieel is om de exploratie in de *nearshore* voort te zetten. Het gebied is nu verdeeld in vier blokken, die Staatsolie samen met andere bedrijven verder wil onderzoeken. Het vinden van partners voor de blokken B en C heeft dit jaar prioriteit en er is alle vertrouwen in dat dit zal lukken. Vinden en uiteindelijk produceren van olie in de *nearshore* is onderdeel van het grotere plan om in de komende tien jaren de olieproductie op te voeren naar 24.000 vaten per dag. De grote olievondsten in het diepzeegebied (*offshore*) van buurland Guyana hebben geleid tot meer belangstelling voor Suriname. Mogelijk dat al in de eerste helft van dit jaar nog twee productiedelingscontracten worden gesloten met internationale oliebedrijven voor twee blokken in het Surinaamse diepzeegebied. Onze huidige partners zijn verder gegaan met hun respectieve exploratieprogramma's in de *offshore*-blokken. Het oliebedrijf Apache staat op programma om in de eerste helft van dit jaar de Kolibrie-1 exploratieput te boren in Blok 53. Tullow Oil is dat van plan in het laatste kwartaal in Blok 54 met de Araku-1 exploratieput. Met in het achterhoofd de drie grote vondsten in Guyana afgelopen jaar, wordt hoopvol uitgekeken naar de offshore-exploratieboringen. "Ik ben er optimistisch over dat wij de olie en het gas die wij nodig hebben om ons bedrijf en de petro-leumindustrie in Suriname versneld te ontwikkelen, zullen vinden," zegt Managing Director Rudolf Elias.

Staatslening

In 2016 waren de gemiddelde prijzen voor de Saramacca Crude en onze hoogwaardige producten ongeveer twaalf procent lager dan de prognose aan het begin van het jaar. In combinatie met de lagere productie van Saramacca Crude en geraffineerde producten, hebben de lage prijzen een behoorlijke invloed gehad op de kaspositie van Staatsolie. Intussen naderde de eerste aflossingsdatum van de lening bij een groep internationale banken voor financiering van de investeringen tussen 2008 en 2015. In die periode is ongeveer US\$ 2 miljard geïnvesteerd in onder andere uitbreiding van de raffinaderij, exploratieactiviteiten, een intensief productieboorprogramma en deelname in de Merian goudmijn. Van het geïnvesteerde bedrag heeft Staatsolie US\$ 1,2 miljard zelf opgebracht. Er is daarnaast US\$ 800 miljoen geleend, waarvan US\$ 600 miljoen een korte termijn

the plummeting international oil prices since 2014, Staatsolie soon adopted the motto: 'cut your coat according to your cloth.' The company made every effort to stay afloat. The first half of 2016 was one of the toughest periods in Staatsolie's history. Recovery of oil prices, next to the austerity measures taken, created more breathing space in the latter half of 2016. 'Jointly we've seen to it that Staatsolie's future looks positive,' Wim Dwarkasing, Upstream Director, said at the end-of-the-year personnel celebration on 30 December. 'I'm convinced that with similar dedication we'll continue to make an extraordinary contribution to the enhancement of our company and society,' he said looking forward.

On Target

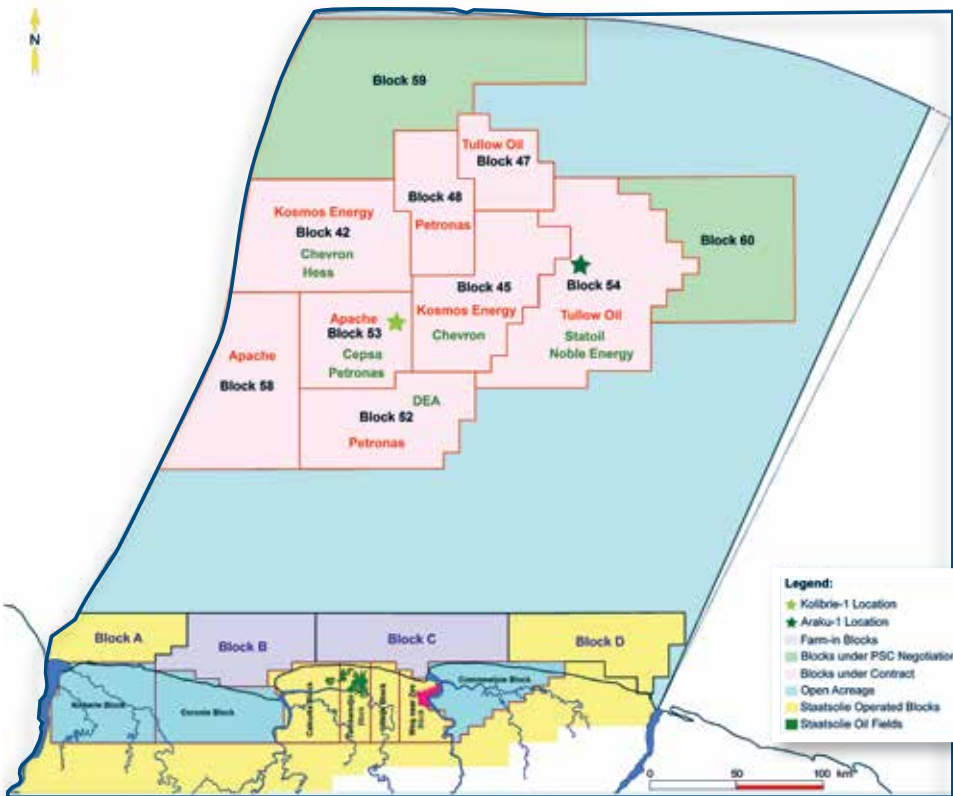
The average daily crude production of 16,300 barrels last year was four percent lower than the target of 17,000 barrels. The decrease is due to the fact that fewer new wells were drilled, which was one of the austerity measures which took effect in 2015. The highest priority for 2017 is to move crude production back on target. To this end a 141 well drilling program is scheduled. (See article: Stepping up Production Level an Enormous Challenge page 6.)

The refinery still suffered growing pains. Power outages, leakages and issues at the organizational level have led to the realization of only 73 percent of the production targets. Despite all this, the refinery produced 290,000 barrels of premium gasoline, 1.5 million barrels of premium diesel, 35,000 barrels of bitumen and almost two million barrels of fuel oil. The goal for 2017 is to get maximum production out of the refinery. (See article: Increasing and Sustaining Refinery Production pages 16-17.) Sale of products went well last year. Deliveries to the fisheries sector, which had been halted due to construction and startup of the refinery, were resumed after more than two years. The bunkering market has also seen some growth, mainly in the sales of diesel, which grew by 117 percent compared to 2015. Staatsolie now also exports premium diesel. Premium gasoline was introduced to the local market in January 2016. This year the company wants to increase its local market share and find new markets where higher margins can be achieved for its products.

Offshore

In 2015 Staatsolie carried out exploration drilling off the coast in water depths down to 30 meters (*nearshore*). Exploration wells were drilled in the so-called Block 4. Closer evaluation of the test results have shown that there is potential to continue exploration in *nearshore*. The area has now been divided into four blocks which Staatsolie intends to explore further with other companies. Finding partners for the Blocks B and C is the priority this year and there is much confidence that we will be successful. Eventually finding and producing oil in the *nearshore* is part of a bigger plan for the next decade to increase daily crude production to 24,000 barrels.

Big oil finds in offshore Guyana have spurred more interest in Suriname offshore. It is likely that two additional production sharing contracts with international oil companies will be signed for offshore Suriname in the first half of this year. Staatsolie's current partners have continued their respective exploration programs in their offshore blocks. Apache is on schedule to drill the Kolibrie-1 exploration well in Block 53 in the first half of this year. Tullow has similar plans for Block 54 in the last quarter when it will drill the Araku-1 exploration well. With the three large oil strikes in Guyana last year in mind, expectations are high for the offshore exploration drilling program. 'I'm optimistic that we'll find the oil and gas we need for the rapid develop-

De verschillende exploratieblokken in het Surinaams zeegebied.

The various exploration blocks offshore Suriname.

ment of our company and the petroleum industry in Suriname, says Managing Director Rudolf Elias.

Government Loan

In 2016 the average prices for Saramacca Crude and our premium products were 12 percent below the forecast at the start of the year. Combined with the decreased production of Saramacca Crude and refined products, the lower prices have enormously affected Staatsolie's cash position. In the meantime, the syndicated loan for the 2008-2015 investment program was nearing its first payment date. Staatsolie has invested almost US\$ 2 billion in refinery expansion, exploration programs, an intensive production drilling program and participation in the Merian gold mine. Staatsolie took out a US\$ 800 million loan, US\$ 600 of which is a short term loan, which has to be paid back in full by the end of 2019. With a US\$ 300 million loan from the government, half of the short term loan was paid back at once. The government loan was part of a US\$ 550 million bond loan, which the State took out in 2016. Staatsolie pays 9.25% interest a year on the US\$ 300 million loan and the repayment must be done in one installment in October 2026. The other half will be divided in smaller installments which have to be paid in full by the end of 2019. Revenues from the Merian gold mine, which has been operational since 1 October 2016 form the collateral for the loan from the government. Staatsolie retains ownership of its stake in Merian.

Positive Prospects

In the second half of 2016 the measures taken to make the company financially sound and to maintain that position, as well as the investments made for diversification of the revenues, including the refinery and the Merian gold mine, were starting to take effect. In the third quarter, oil prices bounced back somewhat due to agreements between large oil producing countries (Russia and the OPEC members). 'It's been quite a tough year,' Agnes Moensi, Finance Director emphasized during an information session for the staff at the end of February. The company managed a moderate profit. It is a consolidated profit, meaning that it is the combined results of Staatsolie and its subsidiaries GOW2, SPCS and Ventrin. 'It was a joint effort.'

Prospects for this year are positive since the oil price is recovering, the refinery will be producing more premium products and there will be revenues from the Merian mine. The forecast take into account an average price of US\$ 49 a barrel for Saramacca Crude, a gold price of US\$ 1,100 per troy ounce, an oil production of 6.1 million barrels and a refinery production of 2.47 million barrels premium diesel and gasoline. The forecasts also take into account that matters could be different. If for instance the oil prices and gold price were ten percent less and the refinery produced between sixty and eighty percent of the targeted quantities, the company's cash position would remain positive and profit would still be made. Although the future may look good, the company stays alert and keeps a close eye on the costs and the oil price. Agnes: 'We've learned from the tough times and have drafted scenarios.' As Wim emphatically put it at the end-of-the-year celebration: the mantra for 2017 remains 'continuous alertness and cost awareness.'

lening is, die eind 2019 volledig afbetaald moet zijn. Met een langlopende lening van US\$ 300 miljoen bij de overheid is in één keer de helft van de kortlopende schuld afgelost. Deze lening is afkomstig uit de internationale obligatielening van US\$ 550 miljoen die de Staat in 2016 heeft afgesloten. Over deze US\$ 300 miljoen betaalt Staatsolie 9,25% rente per jaar en de aflossing vindt in één keer plaats in oktober 2026. De andere helft wordt nu opgedeeld in kleinere termijnen die eind 2019 afgelost moeten worden. De opbrengsten uit de Merian goudmijn, die vanaf 1 oktober 2016 in productie is, zijn als garantie opgebracht in de leningsovereenkomst met de overheid. Staatsolie blijft eigenaar van zijn aandeel in Merian.

Vooruitzichten positief

In het tweede halfjaar 2016 begonnen de maatregelen om het bedrijf financieel gezond te maken en te houden en de investeringen die waren gepleegd om de inkomsten te diversifiëren resultaat op te leveren. Hierbij kan gedacht worden aan de raffinaderij en de Merian goudmijn. In het derde kwartaal trokken de olieprijsen aan vanwege de productieafspraken tussen de grote olieproducerende landen (Rusland en de OPEC). "Het is een heel moeilijk jaar geworden," benadrukte Agnes Moensi, Finance Director, tijdens een informatiesessie voor het personeel eind februari 2017. Er is een "bescheiden winst" geboekt. De winst is geconsolideerd, dat wil zeggen het gezamenlijk resultaat van Staatsolie en dochtermaatschappijen GOW2, SPCS en Ventrin. "Wij hebben met z'n allen heel hard hiervoor gewerkt." De vooruitzichten voor dit jaar zijn echter positief vanwege de zich herstellende olieprijs, de raffinaderij die meer hoogwaardige producten zal leveren en inkomsten uit de Merian goudmijn. Bij de prognoses voor inkomsten en winst wordt uitgegaan van een gemiddelde prijs van US\$ 49 per barrel Saramacca Crude, een goudprijs van US\$ 1100 per ounce, een olieproductie van 6,1 miljoen vaten en een raffinaderijproductie van 2,47 miljoen vaten hoogwaardige diesel en gasoline. Er is rekening mee gehouden dat zaken anders kunnen uitpakken. Als bijvoorbeeld de olieprijsen en goudprijs tien procent lager zouden uitvallen en de raffinaderij tussen de zestig en tachtig procent van de geplande hoeveelheden producten zou maken, dan blijft de kaspositie positief en wordt er nog winst gemaakt. Al ziet het er rooskleurig uit, de kosten en de olieprijsen worden scherp in de gaten gehouden. Agnes: "Wij hebben geleerd van de moeilijke perioden en daarom de scenario's uitgewerkt." Zoals Wim het benadrukte bij de jaarafsluiting zijn "voortdurende waakzaamheid en kostenbewustzijn" ook voor 2017 de mantra. ☀

Opkrikken productieniveau enorme uitdaging

Verhoging van het productieniveau, van 16.300 naar 17.000 barrels olie per dag, geniet dit jaar de hoogste prioriteit voor Staatsolie. Om dit niveau te bereiken en te behouden moeten jaarlijks tachtig tot honderd nieuwe productiebronnen worden aangeboord. Omdat er in de afgelopen twee jaar gemiddeld maar 64 bronnen zijn aangelegd, moeten we een inhaalslag maken. Zowaar een enorme uitdaging.

Om de olieproductie op te krikken naar 17.000 barrels, moeten dit jaar 141 productiebronnen worden aangelegd. "Met een kans van 75 tot tachtig procent dat er olie wordt gevonden, zijn er 183 boorlocaties nodig. Als de economisch winbare reserves hoger liggen dan geprojecteerd, kunnen de 141 bronnen met minder aangeboorde putten (zie kader...red) gehaald worden," zegt Patrick Brunings Production Asset Manager.

Oorzaken terugval

Directe oorzaak van de terugval in productie was het sterk gekrompen boorprogramma van vorig jaar. Toen het programma aan het begin van 2016, door de aanhoudende lage olieprijs en de uitdagende financiële positie van Staatsolie, verlaat en slechts met één boorplatform opgestart werd, ging de productie vrij snel omlaag. Door de grote regentijd lagen delen van het Tambaredjoveld bovendien onder water, wat voor een verdere verlaging van de productie zorgde. De dagelijkse controle werd namelijk gestremd en de uitgevallen bronnen konden niet direct hersteld worden. De vele veranderingen aan het boorprogramma hebben ook een extra druk gelegd op het personeel.

Uitdaging

Door de ingrijpende bezuinigingen in 2016 moest het werkplan in eerste instantie geheel stopgezet worden, om daarna weer opgestart te worden met een beginstreven van dertig putten. Uiteindelijk werden 64 putten geboord. Het oorspronkelijke plan was om in 2016 tachtig putten aan te boren, waarvoor een budget vastgesteld was van ongeveer US\$ 52 miljoen. Uiteindelijk is US\$ 28 miljoen besteed aan het uitgevoerde plan. "Om het hoofd boven water te houden zijn verschillende programma's zoveel als mogelijk verschoven naar het eind van 2016 en naar begin dit jaar. Het was verder ook nog een hele puzzel om de benodigde middelen precies op het juiste moment in Suriname te hebben. Onder deze omstandigheden was het personeel gemotiveerd en scherp houden, een grote uitdaging," benadrukt Patrick. Toch is met enorme inzet van alle belanghebbenden een hoog succespercentage van rond de negentig gerealiseerd. In totaal zijn in Tambaredjo-Noordwest 43 en Tambaredjo 21 productieputten geboord. "Door een gunstigere olieprijs en een betere financiële positie van Staatsolie werden in de tweede helft van 2016 meerdere boormachines ingezet.

Productiemedewerkers bij een bron in de zwamp.

Production employees at a well in the swamp.

Stepping up Production Level an Enormous Challenge

Increasing oil production from 16,300 to 17,000 barrels a day is the highest priority at Staatsolie this year. In order to achieve and maintain this level eighty to one hundred new wells have to be drilled a year. Since only an average 64 wells have been drilled in the past two years, the company needs to step up things. That is an enormous challenge.

In order to increase oil production to 17,000 barrels, 141 production wells must be drilled this year. 'This means that with a 75 to eighty percent chance of finding oil, the crews need 183 drilling locations. If the economic recoverable reserves are higher than projected, the 141 wells (see insert...editor) can be obtained with fewer drilling locations,' Production Asset Manager Patrick Brunings says.

Reasons for Decline

The immediate reason for the decline in production was the drastically downsized drilling program last year. The program had a late start due to the persistent low oil prices and Staatsolie's challenging financial position. Only one drilling rig could be deployed. These circumstances lead to a rapid drop in oil production. Because of the long rainy season, large sections of the Tambaredjo field were flooded, which caused a further drop in production. Daily inspection was temporarily halted, so failing wells could not be checked and repaired at once. The many alterations in the drilling program have also put an extra strain on the staff.

Challenge

Drastic austerity measures in 2016 initially necessitated a complete halt of the work plan, only to restart with an initial target of thirty wells. Finally, the drilling of 64 wells was completed. Eighty wells were planned in 2016 for which US\$ 52 million had been allocated. In the end US\$ 28 million was spent on the downsized plan. 'In order to stay afloat, several programs were postponed as much as possible to the end of 2016 and the start of this year. It was also an enormous job to get the necessary materials in Suriname at the right time. Keeping the

Een put is een vastgestelde locatie waar geboord zal worden op zoek naar olievoorkeomens. Is de aangetroffen olie commercieel winbaar dan wordt zo een put uiteindelijk een productiebron. Als er geen olie wordt gevonden of minimale, niet economisch winbare olie-sporen worden aangetroffen, wordt zo een put aangeduid als een 'dry hole.'

A well is an identified location where drilling will take place in search for oil. If the oil is commercially recoverable the well becomes a production well. If no oil is found or minimal, non-economically recoverable traces of oil are present, the well is declared a dry hole.

Hierdoor is de spiraal van dalende productie gestuit en was er tegen het einde van 2016 zelfs een opleving."

Uitdagingen 2017

Ondanks de vele booractiviteiten blijft de grootste uitdaging voor Staatsolie het voorkomen van incidenten waarbij de mens, het milieu en de gemeenschap geschaad worden. "Het heeft geen zin om mooie targets te halen, terwijl er zich incidenten voordoen. Verder is de motivatie van het personeel een belangrijke voorwaarde waaraan voldoende aandacht besteed moet worden. Maar ook kostenbeheersing wordt een enorme proef," somt Patrick op. Door de relatief lage productiekosten zijn de omzetmarges bij het aanboren van nieuwe bronnen zelfs bij de huidige olieprijs goed. Vandaar dat het nu verantwoord is om vijf boorplatformen in te zetten om de productiedoelen voor dit jaar versneld te halen. Er is US\$ 60 miljoen beschikbaar om het programma uit te voeren. "Natuurlijk zal Staatsolie ook moeten blijven investeren in andere exploratie- en verbeterprojecten zodra wij weer in financieel rustiger vaarwater terechtkomen. De verwachting is dat dit in de tweede helft van 2017 een feit is."

Kostprijsbeheersing

Het is te verwachten dat de kostprijs dit jaar opnieuw zal stijgen. Eén van de redenen is dat Staatsolie van plan is haar meest intensieve boorprogramma ooit uit te voeren.

Er zijn echter wel programma's en projecten in voorbereiding om de kostprijs de komende jaren structureel omlaag te brengen. We kunnen dit met de nodige inzichten realiseren, zoals we dat in 2016 hebben gemonstreerd. Door de verschuivingen van programma's, het opnieuw onderhandelen met contractors, het doorvoeren van korte- en lange termijn bezuinigingsmaatregelen en tenslotte door het optimaal gebruik maken van materialen die al in 2015 waren aangeschaft, heeft de Upstream haar kostprijs voor 2016 kunnen halveren, tot een bedrag van US\$ 17 per barrel bij een productie van ongeveer 6 miljoen barrels. "In feite heeft de Upstream een hogere 'winst' gemaakt in 2016 in vergelijking met 2015," besluit Patrick, die uitermate trots is op het team en alle belanghebbenden die ondanks een zeer moeilijk jaar, een "fantastisch resultaat" hebben neergezet. ☘

staff motivated and alert was an enormous challenge under these circumstances,' Patrick emphasizes. Still, a high success ratio of close to ninety percent. In total 43 wells were drilled in Tambaredjo-North West and 21 in Tambaredjo. 'A more favorable oil price in the latter half of 2016 and a better financial position of the company encouraged to operate more rigs. The downward spiral was halted and by the end of 2016, production was in the lift again.

Challenges for 2017

Despite the many drilling operations, the biggest challenge for Staatsolie remains preventing harm to man, the environment and society. 'It's useless to achieve attractive targets while incidents take place. Motivating the staff is an important prerequisite that needs ample attention, as well as cost control,' Patrick sums up. Turnover margins are still attractive when drilling new wells despite the current oil price due to the relatively low production cost, reason why it is justified to operate five rigs at a time to achieve the production goals for this year swiftly. US\$ 60 million has been allocated to carry out the program. 'Of course, Staatsolie will have to continue investing in other exploration and improvement projects as soon as the company is financially sound again. Expectations are that this stage will be reached in the second half of 2017.'

Cost Control

The expectations are that the cost will increase again this year. One of the reasons is that Staatsolie will carry out its most intensive drilling program ever. There are programs and projects in the pipeline, however, to drive down the cost price structurally. We can achieve this with the required insights as we have demonstrated in 2016. Shifts in the programs, new negotiations with contractors, implementing short and long-term austerity measures and finally an optimal use of material procured in 2015 have enabled the Upstream to cut its cost price in half in 2016 to US\$ 17 a barrel at an average yearly production of 6 million barrels. 'In fact, Upstream made a higher profit in 2016 compared to 2015,' Patrick concludes, expressing how proud he is of the team and all stakeholders, who have achieved a 'fantastic result' despite the hard times. ☘

Staatsolie zoekt partners voor *nearshore*-blokken B en C

Staatsolie zoekt naar partners om de exploratie van de *nearshore*-blokken B en C versneld voort te zetten. Uiterlijk juni 2017 moet duidelijk zijn, met wie een *Joint Operation Agreement* (JOA) kan worden afgesloten.

In het zogenoemde *nearshore*, het ondiep zeegebied tot een waterdiepte van dertig meter, kiest Staatsolie voor een andere vorm van samenwerking dan in het diepere zeegebied (*offshore*). "We willen de exploratieactiviteiten samen met één of twee partners verder voortzetten om ons exploratierisico te verminderen door een deel van ons belang over te dragen aan die partner. Die partners zullen zich moeten inkopen in één van de blokken. In de JOA worden afspraken gemaakt hoe Staatsolie en haar partners de kosten en de inkomsten zullen delen," zegt Marny Daal-Vogelland, Petroleum Contracts Manager. Voor de exploratieactiviteiten in Blok B en Blok C blijft Staatsolie de operator (operationele leiding). Wie deze leiding zal hebben gedurende de ontwikkelingsfase zal in overleg met de toekomstige partners worden besloten. Bij een productiedelingscontract in het diepe water heeft Staatsolie geen directe operationele betrokkenheid want daar is de partner de operator.

Zoeken naar partners

Het zoeken naar geïnteresseerde bedrijven begon met deelname van een Staatsolie-delegatie aan de conferentie van de American Association of Petroleum Geologists (AAPG) van 6 tot 9 september 2016 in Cancun, Mexico. De afvaardiging stond onder leiding van Wim Dwarkasing, Upstream Director. Het belangrijkste doel voor deelname was potentiële investeerders aan te trekken om met hen de risico's voor exploratieactiviteiten in de *nearshore*-blokken B en C te delen. "We willen met deze nieuwe aanpak risicokapitaal en expertise binnenbrengen om ons exploratie momentum te behouden. In de promotie van de *nearshore*-blokken worden we ondersteund door Petroleum Contracts, die al ruime ervaring heeft met bedrijven in ons diepzeegebied," zegt August Nelson, Exploration Manager. Petroleum Contracts houdt onder meer toezicht op de productiedelingscontracten met Apache Corporation, Kosmos Energy, Tullow Oil, Statoil, Cepsa, Chevron, Noble Energy, Hess Corporation en Petronas. Zij zijn al dan niet in onderlinge samenwerkingsverbanden actief in het offshoregebied. Vorig jaar is besloten om de *nearshore* met partners verder te ontwikkelen. Er is een Virtual Data Room (VDR) opgezet om geïnteresseerde partijen makkelijk toegang te geven tot de data van de *farm-in* blokken, waardoor zij snel inzicht kunnen krijgen over het potentieel. Nadat een bedrijf om toegang tot de VDR heeft gevraagd, dient een Confidentiality Agreement te worden getekend, waarna het bedrijf de inlogcodes ontvangt. De blokken worden ook aangeprezen op internationale fora en de Staatsolie-website. Staatsolie was ook aanwezig op de North America Prospect Expo (NAPE) in Houston, VS en de American Association of Petroleum Geologists Prospect and Property Expo (APPEX) in London, Engeland om de *nearshore* te promoten.

Reguliere exploratieactiviteiten

Het afgelopen jaar is vrij uitdagend geweest voor de Exploratie divisie, omdat een groot deel van het exploratiebudget is wegbezuinigd. Dit betekent echter niet dat we hebben stilgezeten. Onder meer zijn exploratiedata van verschillende projecten (de voormalige *nearshore*-blokken 1 tot 7) verder geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid, dat het *nearshore*-gebied op basis van geologie is ingedeeld in de blokken A, B, C en D. "De blokken hebben verschillende potentiële olievelden en vooruitzichten, wat ze aantrekkelijker maakt voor internationale partners," legt Marny

Staatsolie Looking for Partners for Nearshore Blocks B and C

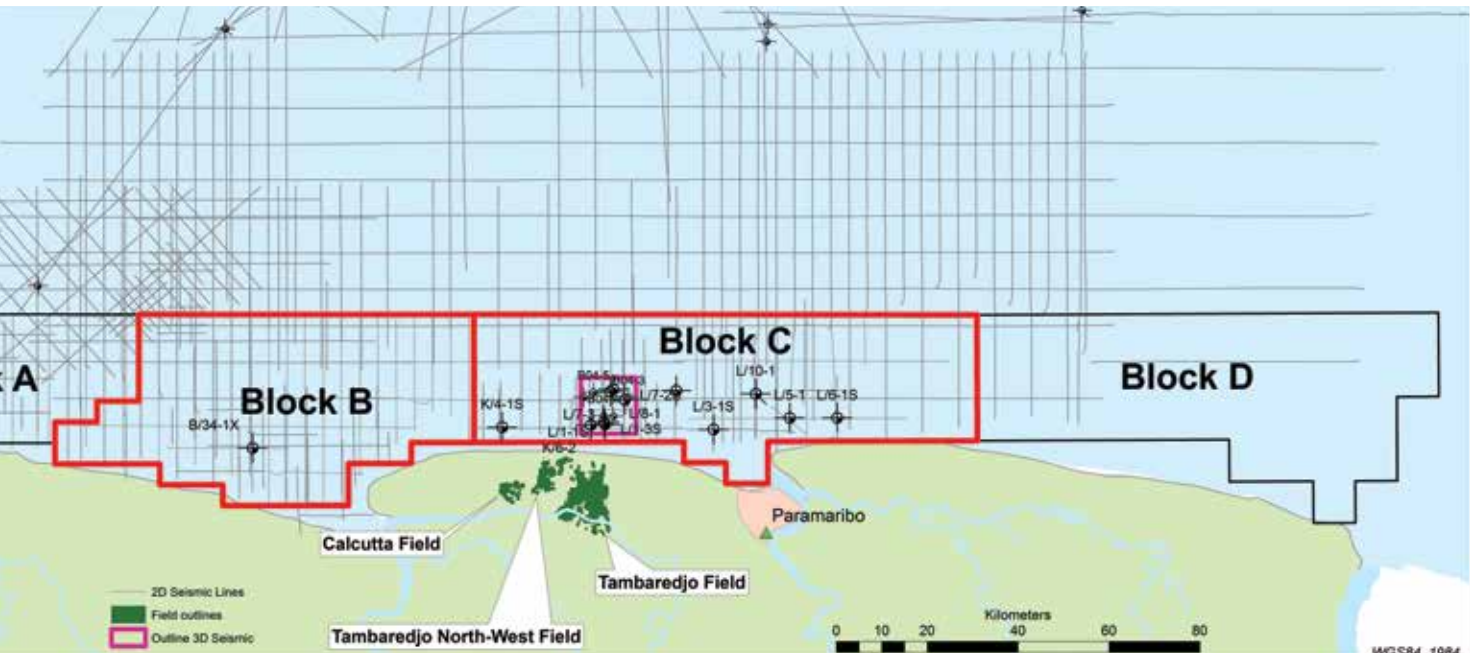
Staatsolie is looking for partners for accelerated continuation of exploration in nearshore blocks B and C. The partners for a Joint Operation Agreement (JOA) must be identified no later than June 2017.

Staatsolie prefers another form of cooperation for the so-called nearshore, with water depths up to thirty meters, than for offshore. 'We want to continue exploration with one or two partners to decrease our risks by transferring part of our interests to the partner. The partners will have to buy a stake in one of the blocks. A JOA stipulates how Staatsolie and its partners will share the costs and the revenues,' says Marny Daal-Vogelland, Petroleum Contracts Manager. Staatsolie will continue to be operator for the Blocks B and C during the exploration phase. Who will be the operator for the development phase will be decided with the future partners. Staatsolie does not have direct operational involvement in a production sharing contract for deep sea since here the partner is the operator.

Looking for Partners

The search for interested companies commenced when a Staatsolie delegation, headed by Upstream Director Wim Dwarkasing, participated in the conference of the American Association of Petroleum Geologists (AAPG) from 6 through 9 September 2016 in Cancun, Mexico. The most important objective for participation was attracting potential investors to share the risks of exploration in nearshore Blocks B and C. 'This new approach is aimed at attracting new risk capital in order to retain our exploration momentum. Petroleum Contracts, which is quite experienced with companies in our offshore areas, helps in the promotion of the nearshore blocks,' says August Nelson, Exploration Manager.

Petroleum Contracts supervises production sharing contracts with Apache Corporation, Kosmos Energy, Tullow Oil, Statoil, Cepsa, Chevron, Noble Energy,

Staatsolie op de AAPG conferentie in Cancun, Mexico.
Staatsolie at the AAPG conference in Cancun, Mexico.

Hess Corporation and Petronas, all companies operating in offshore Suriname, some of which in mutual partnerships. Last year Staatsolie decided on further development of the nearshore with partners. A Virtual Data Room (VDR) was set up to allow interested parties to have easier access to data from the farm-in blocks, offering them swift insight on into their potential. After requesting access to the VDR, the applicant must sign a Confidentiality Agreement before receiving the login codes. The blocks are also being promoted on international forums and the Staatsolie website. The nearshore opportunities were also promoted at the North America Prospect Expo (NAPE), Houston (VS) and the American Association of Petroleum Geologists Prospect and Property Expo (APPEX) in London (UK).

Regular Exploration Operations

The past year has been quite challenging for the Exploration division because of budget restraints. However, this does not mean the department has idled. The exploration data of several projects (the former nearshore blocks 1 through 7) were put through further evaluation. This has led to dividing the nearshore area, based on its geological structure, into the blocks A, B, C and D. 'The blocks contain several potential oil fields and prospects, which make them interesting for international partners,' Marny explains. The former Block 4, where five exploration wells were drilled in 2015, has been relocated into Block C, based on the

new division.

'Data from the drilling program shows that exploration in Block B should be continued in order to make an exact determination of the economic reserves,' August adds. Now new economic models are being developed, which relate better to the real situation based on the results of the Block 4 program. This year, the Exploration Division, assisted by Petroleum Contracts, will continue the international promotion campaign for the nearshore area. Staatsolie aims to interest one or two partners for joint operations. 'We have to resume our exploration operations soon, because increasing our oil reserves and consequently Staatsolie's survival depend on it,' August concludes. ⚙

uit. Het oude Blok 4, waar in 2015 vijf exploratieputten werden geboord, is op basis van de nieuwe indeling opgenomen in Blok C. "Resultaten van het boorprogramma wijzen uit dat het zoeken naar olie in Blok B moet worden voortgezet om de economische reserves exact te kunnen bepalen," voegt August eraan toe. Nu worden met de uitkomsten van het Blok 4 programma nieuwe economische modellen ontwikkeld, die beter aansluiten bij de realiteit. Dit jaar zal de Exploratie divisie samen met Petroleum Contracts de internationale promotiecampagne voor Surinames *nearshore* voortzetten. De bedoeling is om één of twee partners te interesseren met Staatsolie in zee te gaan. "We moeten op termijn onze exploratieactiviteiten weer oppakken, omdat het vergroten van onze oliereserves en het voortbestaan van Staatsolie daarvan afhangt," besluit August. ⚙

De reis van brandstof:

Van raffinage tot in de tank

Bij de pompstations zien we dagelijks bestuurders van motorvoertuigen en bromfietzers hun voertuig tanken. Misschien dringt het niet tot ons door, maar de brandstof die zij tanken legt een belangrijk traject af voordat zij het kunnen gebruiken. Een bezoek aan GOw2, dochtermaatschappij van Staatsolie, geeft duidelijkheid over het transport, de opslag en de distributie van de brandstof tot aan de pomp.

Premium diesel, premium gasoline en Jet A-1 zijn de drie hoofdbrandstofproducten die door GOw2 worden verkocht. De ruwe olie uit Saramacca wordt in de raffinaderij verwerkt tot diesel en gasoline. Via pijpleidingen worden die vanuit de raffinaderij te Tout Lui Faut rechtstreeks naar GOw2 en Simpson Oil Limited (SOL) verpompt. De leidingen zijn grotendeels ondergronds aangelegd en liggen dertig meter onder de bodem van de Surinamerivier. De vliegtuigbrandstof Jet A-1 wordt geïmporteerd.

Opslag

Premium diesel, premium gasoline en Jet A-1 worden afgezonderlijk in negen tanks opgeslagen op het GOw2-complex te Beekhuizen. Ernst Wolfram, Marketing Manager van GOw2, vertelt meer. "Het verpompen vanuit de raffinaderij naar ons gebeurt niet zomaar. We stemmen eerst af met de afdeling Marketing van Staatsolie over de hoeveelheid, de dag en het tijdstip. De operationele afdelingen van zowel Staatsolie als GOw2 worden dan in stelling gebracht." In aanwezigheid van de douane worden vóór en na het verpompen de inhoud van de tanks die bevoorrad worden, gemeten. Deze gegevens zijn belangrijk voor de administratie van GOw2 en die van de overheid. Op basis van de hoeveelheid brandstof die is verpompt wordt de hoogte van de government take (aandeel van de overheid) vastgesteld.

De terminal - de plek waar onder andere de olietanks staan - bestaat al langer dan 65 jaar en voldoet aan internationale veiligheidsstandaarden. Deze is door de voormalige eigenaar van GOw2, Texaco, gebouwd. De tanks zijn van staal gemaakt. Om de tanks heen is er een dikke betonnen muur, variërend van tachtig tot tweehonderd centimeters hoog, gebouwd om bij een oliemors verspreiding te voorkomen. Er zijn ook veiligheidsvoorschriften vastgesteld voor het betreden van de terminal.

Transport

De brandstof die in de opslagtanks zit moet aan de pompstations geleverd worden. Daar zorgen de trucks van GOw2 en contractors voor. Mikel Cheuk-Alam, Operations Manager van GOw2, vertelt over de veiligheid van deze voertuigen. "Naast de vereiste veiligheidskleding, het schoeisel en andere beschermingsmiddelen, wordt ook nagegaan of de trucks zijn gekeurd volgens de wettelijke voorschriften. GOw2 kijkt verder naar andere veiligheidsaspecten zoals aanwezigheid van brandblussers en veiligheidskegels en de staat van de aanvoerslangen. De chauffeurs volgen een speciale training die gericht is op het veilig laden en lossen van brandstoffen en veilig rijden. Andere bestuurders die incidenteel de terminal moeten betreden volgen standaard ook een introductie veiligheidstraining ter plekke."

De brandstof wordt door een buizenstelsel aan de bovenkant van de truck in de tank gepompt.

The fuel is pumped into the tank by a system of pipes on the top of the truck.

The Voyage of Fuel: From Refining to the Gas Tank

Motorists and moped drivers driving off their vehicles after filling up at a gas station are a common sight. Maybe we do not realize it, but the fuel they put into their tanks has made an important voyage before it arrives at the users. A visit to the Staatsolie subsidiary, GOw2, gave insight into the process of transport, storage and distribution of fuel all the way to customers.

Premium diesel, premium gasoline and Jet A-1 are the three main fuel products sold by GOw2. Crude from Saramacca is processed in the Tout Lui Faut refinery to diesel and gasoline. Through pipelines it is transported directly from Tout Lui Faut to GOw2 and Simpson Oil Limited (SOL). The pipelines are mainly underground and lie thirty meters below the riverbed of the Suriname River. Aircraft fuel, Jet A-1 is imported.

Ernst vervolgt met het olieladingsproces. “Zijn de trucks al op de terminal, dan kunnen ze op twee manieren onder toezicht van een operator geladen worden. Via een top loading systeem wordt de brandstof door een buizenstelsel aan de bovenkant van de truck in de tank gepompt, en bij bottom loading gebeurt de verpomping via de onderzijde. De chauffeurs die tijdens de top loading erop moeten toezien dat het proces goed en veilig verloopt, hebben tijdens het lopen op de truck een harnas aan. Om een mogelijke val op te vangen is dit harnas gekoppeld aan een valbeschermingsapparaat. Bij de bottomloading moeten de chauffeurs erop toezien dat de koppeling van de aanvulslang aan de truck goed zit. Dit om olie lekkage te voorkomen.”

Er kunnen drie trucks tegelijkertijd worden geladen. De tank van elke truck bestaat uit afzonderlijke delen. Elk deel heeft zijn eigen losopening aan de onderzijde. In een truck kunnen dus diesel én gasoline tegelijkertijd worden geladen. De chauffeurs hebben een speciaal routeplan waaraan zij zich uit efficiëntie- en veiligheidsoverwegingen moeten houden. Afwijking van deze route moet eerst met de afdeling Operations van GOw2 worden afgestemd.

Distributie

Wanneer de chauffeurs aankomen bij de pompstations, wordt eerst gemeten en geregistreerd hoeveel olie in de ondergrondse olietanks zit. Acht van de tien GOw2 pompstations die in eigen beheer zijn, hanteren het elektronische Veeder

Storage

Premium diesel, premium gasoline and Jet A-1 are stored in nine tanks at the GOw2 terminal at Beekhuizen. Ernst Wolfram, GOw2 Marketing Manager, tells more.

‘Pumping from the refinery doesn’t take place just like that. We have to check with the Marketing Department at Staatsolie about the quantity, the date and the time. At Staatsolie and GOw2 the necessary operational departments are then readied.’ In the presence of Customs officers, the contents of designated tanks are inspected before and after the pumping. The data is important for both the GOw2 and the government books. Based on the fuel pumped the government take is determined.

The terminal – the site where, among others, the storage tanks are – is older than 65 years and meets international safety standards. It was constructed by former owner Texaco. The tanks are made of steel and are surrounded by a thick concrete wall varying eighty to two hundred centimeters in height to prevent spreading of a possible spill. There are also safety protocols for entering the terminal.

De brandstof wordt via de onderzijde van de truck in de tank verpompt.
The fuel is pumped in the tank through the underside of the truck.

Root systeem waarbij een vlotter in de tank de hoeveelheid brandstof weergeeft. Deze data worden via een computer geregistreerd. De twee andere pompstations gebruiken een peilstok. Bij dit systeem wordt er een speciale pasta op de stok aangebracht en via een mangat in de tank gestopt. Op deze manier wordt het oliepeil afgelezen.

De taak van de chauffeurs is meer dan laden en lossen van de olie en zorgen voor het transport. Als ze bij een pompstation aankomen zijn ze ook verantwoordelijk voor de veiligheid van hun werkgebied. Er moet een brandblusser aanwezig zijn, de omgeving moet met kegels zijn afgezet en er mag niet gerookt worden in de omgeving. Als na de eerste meting blijkt dat het pompstation niet voldoende opslagruimte heeft om de gekochte hoeveelheid te ontvangen, zijn de chauffeurs bevoegd om de levering te stoppen en verder af te stemmen met de afdeling Operations van GOw2.

“Een afvoerslang wordt gekoppeld tussen de losopening van de truck en de tankinlaat waarna de olie wordt verpompt. Tijdens het lossen wordt de olieverkoop op het station stopgezet. Dit gebeurt om de juiste hoeveelheden te registeren. Hierna vindt weer meting en registratie plaats om zeker te zijn dat de bestelde hoeveelheid olie ook werkelijk geleverd is,” vertelt Ernst verder. Na de bevoorrading tekenen de chauffeur en de ontvanger het leveringsbewijs af. De klanten mogen dan verder gaan met brandstof tanken, en de trucks rijden terug naar hun basis.

GOw2 heeft vijf brandstoftrucks, drie voor gasoline en diesel, elk met een capaciteit van 22.400 liters. Voor Jet A-1 zijn er twee trucks beschikbaar met een capaciteit van 10.000 en 17.000 liters. Eén van de Jet A-1 trucks blijft op de Zorg & Hoop luchthaven. De brandstof wordt vanuit de onderzijde van deze truck verpompt naar het vliegtuig.

Op een tankstation wordt de brandstof in de ondergrondse olietank verpompt.
 At a gas station the fuel is pumped into the underground storage tank.

Transport

The fuel in the storage tanks is distributed to the gas stations with fuel trucks from GOw2 and contractors. Mikel Cheuk-Alam, GOw2 Operations Manager, talks about the safety of these vehicles. 'In addition to the required safety clothing, shoes and other protective gear, we check whether the trucks have been inspected according to the law. GOw2 additionally inspects other safety aspects, such as the presence of fire extinguishers and safety cones and the condition of the supply hoses. Drivers go through special training, aimed at safely loading and unloading fuels and driving safely. Other drivers, who have to enter the terminal incidentally, are also put through an introductory on-the-spot safety training.'

Ernst continues. 'If the trucks are at the terminal, they can be loaded in two ways under supervision of an operator. Through a top loading system the fuel is pumped into the tanks with a system of pipes on top of the vehicle, and with bottom loading the pumping happens at the underside of the vehicle. Drivers, who have to check the safety of the top loading process, wear a harness when walking on the truck. To prevent a possible fall, the harness is connected to a fall protection device. When bottom loading, drivers have to see to it that the hose is connected securely to the truck to prevent spillage. Three trucks can be loaded simultaneously. A truck's tank is comprised of three separate compartments with their own discharge opening. A truck can be loaded simultaneously with diesel and gasoline. Drivers have a special road map which they have to adhere to for the sake of efficiency and safety. Deviation from the road map has to be reported to GOw2 Operations Department first.

Distribution

Drivers arriving at the gas stations first have to measure and register the quantity of fuel in the underground storage tanks. Eight out of ten GOw2-operated gas stations use the electronic Veeder Root system, equipped with a tank float-level indicator which gives readings on the quantity. The data is registered by computer. The two remaining gas stations use a dipstick. With this system special pasta is applied to the dipstick and then lowered into the tank through the manhole. In this way the quantity of fuel in the tank is determined.

Drivers do more than the loading and unloading of fuel and being in charge of transport. When they arrive at a gas station they are also responsible for the safety of their work area. A fire extinguisher must be available, a perimeter with safety cones must be set up and no smoking is allowed within the work area. If after the first measurement the storage tanks appear not to have enough space to hold the purchased quantity, drivers are authorized to stop the proceedings and check with GOw2 Operations Department on how to proceed.

'A hose is fitted between the discharge opening and the storage tank after which the fuel is pumped into the tank. During supply, sales at the gas station are halted to register right readings. When supply is completed, new measurement and registering is conducted to make sure that the ordered quantities have indeed been delivered,' Ernst continues. After completing the supply, the driver and the receiver sign the delivery manifest. Clients may resume filling up their tanks and the trucks return to their base.

GOw2 operates five fuel trucks, three of which are for diesel and gasoline. Each of these trucks has a capacity of 22,400 liters. There are two trucks available for Jet A-1 with capacities of 10,000 and 17,000 liters respectively. One of the Jet A-1 trucks is stationed at the Zorg en Hoop airport. The fuel is pumped from the underside of the truck into the plane.

Vanuit de truck wordt de brandstof verpompt naar het vliegtuig.
From the truck the fuel is pumped into the plane.

Grotere vliegtuigen

Voor de grotere vliegtuigen is het noodzakelijk brandstof te leveren op het luchthaventerrein. Speciaal voor Jet A-1 is er een opslagfaciliteit van 4400 barrels (700.000 liters) op de Johan Adolf Pengel Airport die wordt gedeeld met SOL. Voor beheer van deze opslagfaciliteit heeft GOw2 een samenwerking met SOL, welk bedrijf tevens beheerder is ter plekke. Vanuit de opslag-tank is een ondergrondse pijpleiding aangelegd om de olie te verpompen naar het vliegtuig. Een koppeling van een slang en een mobiele pomp vanuit het opslagtank naar het toestel, maken het tanken mogelijk. Deze brandstof wordt vooraf watervrij gemaakt en daarna geladen in de tank op de luchthaven. In het systeem is een veiligheidsklep ingebouwd om nog eens mogelijke voorkomende waterdruppels te filteren voordat de brandstof wordt verpompt. Dit is belangrijk voor de veiligheid van het toestel. "Een vliegtuig vliegt op tien kilometers hoogte. Het is koud in de lucht. Als water in de olie achterblijft, wordt het ijs. Dat is erg gevaarlijk, omdat de motoren dan uitvallen," benadrukt Ernst. Hij legt ook het verschil uit tussen Jet A-1 en kerosine. "We importeren Jet A-1 die we kunnen verkopen. Afhankelijk van de gebruiksdoeleinden wordt bepaald hoe we het verkopen. Indien de olie voor verwarming, koken en lampolie wordt gebruikt, verkopen we kerosine. Er worden dan geen kwaliteitstesten uitgevoerd. Dit is wel het geval bij de verkoop als vliegtuigbrandstof."

Pompstations

GOw2 heeft negentien pompstations in Paramaribo, Wanica, Para, Coronie en Nickerie. Hiervan zijn tien in eigen beheer. De overige negen worden op basis van een samenwerkingsverband door derden beheerd. De brandstof van GOw2 wordt ook aan industriële klanten verkocht. In Albina (district Marowijne) is er een verkooppost, waar olie in vaten wordt verkocht aan de lokale gemeenschap.

In de shops zijn snacks, drank en autoprodukten te verkrijgen. Het personeel dat in dienst is van de wederverkoper volgt op regelmatige basis veiligheids- en klantvriendelijkheidstrainingen. GOw2 is voorbereid op noodsituaties. Er is een integraal calamiteitenplan voor een eventuele olieverspilling op de terminal, tijdens het transport en bij de pompstations. ☸

Large Aircrafts

For larger aircrafts it is necessary to supply fuel at the airport. The Johan Adolf Pengel Airport has a special Jet A-1 storage facility that can hold 4,400 barrels (699,556 liters), which GOw2 shares with SOL. GOw2 and SOL have a cooperation agreement for the management of the storage facility, of which SOL is the on-site operator. An underground pipeline runs from the storage tank to pump fuel into the aircraft. A hose connected to a mobile pump enables pumping from the reservoir into an aircraft. This fuel is dehydrated before being loaded into the airport storage tanks. The system has an additional safety feature to filter possible remaining drops of water before pumping the fuel. 'Planes fly at an altitude of 30,000 feet, where it is quite cold. If there is still water in the fuel, it turns into ice and that can be quite hazardous, because it causes engine failure,' Ernst emphasizes. He also explains the difference between Jet A-1 and kerosene. 'We import Jet A-1 which we can sell either as kerosene or aircraft fuel. Depending on what it is used for, we decide how it is sold. If the fuel is needed for heating, cooking or as lamp oil, we sell kerosene. No quality tests are then conducted. These are required when we sell it as aircraft fuel.'

Gas Stations

GOw2 operates nineteen gas stations in Paramaribo, Wanica, Para, Coronie and Nickerie, ten of which are owned by the company. The remaining nine are operated by third parties based on a cooperation agreement. GOw2 fuel is also sold to industrial clients. The company has a retail station in Albina where fuel is sold to locals in drums.

The shops sell snacks, beverages and car accessories. Staff employed by the retailer gets regular safety and customer service training courses. GOw2 is prepared for calamities. There is an integral calamity plan for possible fuel spills at the terminal, during transport and at the gas stations. ☸

Verhoging en verduurzaming productie raffinaderij

Employees zullen meer kennis vergaren om de productie te verduurzamen.

Employees will gain more knowledge to sustain the production.

Het jaar van vele leermomenten voor de raffinaderij-organisatie. Zo kunnen we 2016 voor dit onderdeel van Staatsolie typeren. Met een uiteindelijke van productie van 1,75 miljoen vaten premium diesel en gasoline (73 procent van de gestelde target) konden wij desondanks goed voorzien in de lokale behoefte. In 2017 zal met geïmplementeerde verbeteringen verder worden gewerkt aan het verhogen en verduurzamen van de hoogwaardige brandstoffenproductie.

Increasing and Sustaining Refinery Production

The year of learning experiences for the refinery organization. That is how 2016 can be characterized for this unit of Staatsolie. With a production of 1.75 million barrels of premium diesel and gasoline (73 percent of the target) we were nevertheless able to meet the local demand. For 2017 Staatsolie, through the implemented improvements, intends to continue working on increasing and sustaining the high quality fuel production.

With a current average daily production of 7,250 barrels of diesel and 1,750 barrels of gasoline during production days, the refinery is making good efforts towards production increase. This year's objective is 7,200 and 1,600 barrels of diesel and gasoline respectively during the planned operational days. Authority over the refinery was in part transferred back in December 2015 by construction contractor Saipem and in June 2016 a final acceptance test was successfully carried out, after which authority had been transferred completely. The test confirmed the design meets the required production capacity. 'Complications with equipment, challenges with the energy supply, but human actions as well, have resulted in achieving 73% of the production target. This year's challenge is to sustainably keep production at a high level,' says Carlos Hughes, Refinery Asset Manager.

Consequently production of premium fuels will exceed the 2016 production by about sixty percent. At the same time work on a swifter starting-up procedure is continued and additional important improvement projects have been planned.

Met een huidige gemiddelde productie van 7.250 barrels diesel om 1.750 barrels gasoline per dag tijdens productiedagen, maakt de raffinaderij goede stappen naar productieverhoging. De doelstelling voor dit jaar is 7.200 om 1.600 barrels tijdens geplande operationele dagen.

Constructieaannemer Saipem droeg in december 2015 de raffinaderij deels over en in juni 2016 werd succesvol een finale acceptatietest uitgevoerd, waarna de raffinaderij volledig overgedragen was. Deze test bevestigde dat het ontwerp aan de vereiste productiecapaciteit voldoet.

"Complicaties met equipment, uitdagingen met betrekking tot de stroomvoorziening, maar ook menselijk handelen hebben ertoe geleid dat we de productiedoelstelling voor 73 procent gehaald hebben. De uitdaging dit jaar is om de productie duurzaam op een hoog niveau te houden," vertelt Carlos Hughes, Refinery Asset Manager.

Dit houdt in dat er ongeveer zestig procent meer aan hoogwaardige brandstoffen zal worden geproduceerd dan in 2016. Tevens wordt er verder gewerkt aan versnelde opstartprocedures en staan er additionele belangrijke verbeteringsprojecten gepland.

Aanpassingen

Het streven is om door diverse wijzigingen de raffinaderijcapaciteit beter te benutten. "We hebben daarvoor ook aanpassingen doorgevoerd in de organisatie," zegt Carlos. "De verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld één van onze werkgebieden is opgesplitst. Dit is vooral gedaan, omdat het hier om twee verschillende en complexe processen gaat waarvoor één supervisor verantwoordelijk was. Door de opsplitsing zal het werk beter beheersbaar worden." Per mei 2017 treedt de organisatiewijziging in werking en in augustus wordt geëvalueerd of de gewenste resultaten zijn bereikt.

Na evaluatie van de operationele werkzaamheden is ook besloten additionele versterking binnen te halen, zodat in een versneld tempo de doelstellingen voor de komende periode gehaald kunnen worden. "De bedoeling is om voor circa zes tot twaalf maanden externe krachten aan te trekken. Er zal gewerkt worden aan meer kennisoverdracht en de duurzame oplossing van equipment-problemen. We lopen op deze manier de achterstanden in en zetten training van onze werknemers voort."

Meest gevoelig

In 2016 zijn er aanpassingen gepleegd zodat onze elektriciteitscentrale bij dochtermaatschappij Staatsolie Power Company Suriname (SPCS), parallel kan draaien met EBS. Hierdoor ontstaat er een wederzijdse back-up, als de ene centrale uitvalt, neem de andere over. Begin 2017 is hierin verder verbetering aangebracht door enkele voor stroomschommelingen gevoelige equipment in de waterstoffabriek te vervangen met robuustere modellen.

Bij SPCS, die de elektriciteit aanlevert, was al een verbeteringsprogramma ingezet om de onderbrekingen van onze productie door stroomuitval te voorkomen. Zo is er een studie uitgevoerd door een onderzoeksbureau waarvan de aanbevelingen dit jaar verder zullen worden doorgevoerd. Deze maatregelen hebben al resultaat opgeleverd: reeds enkele maanden kan er op de raffinaderij gesproken worden van een stabiele stroomtoevoer. Ook de procedures om de opstarttijd na het uitvallen van de raffinaderij te verkorten, zijn aangepast. "Wij vertrouwen erop in 2017 hogere productieniveaus te halen," aldus Carlos.

'Neurotische' aandacht voor onderhoud

Het thema voor 2017 als het gaat om onderhoud van equipment is volgens Deputy Director Downstream, Annand Jagesar, "neurotische aandacht voor onderhoud." Er zal met verhoogde waakzaamheid gekeken worden naar het onderhoud van de verschillende onderdelen van de raffinaderij, bijna op het neurotische af. Het doel is om falen door verkeerd, of niet tijdig onderhoud te voorkomen. Het ontwerp van de raffinaderij is een 'lean design.' Van enkele kritische onderdelen is er geen reserve geïnstalleerd. Dit is gebruikelijk bij het bouwen van raffinade-

De waterstoffabriek/ The hydrogen factory

Adjustments

Plans are to utilize refinery capacity better through several changes. 'We have therefore also made some adjustments in the organization,' Carlos tells. 'Responsibility for one of our work areas has been split up, mainly because it concerns two separate and complex processes for which there was only one supervisor. Splitting up authority will make operations more manageable.'

Organizational changes take effect by May 2017 followed by an evaluation of the results in August.

After evaluation of the operational duties, management has decided to call

Enkele hoogtepunten in 2016:

Februari

Eerste export van premium diesel aan externe klant, SOL Energy Resources Incorporated met 8.000 barrels.

Maart

Eerste gelijktijdige levering van premium diesel aan SOL en gasoline aan GOW2.

April

- Hervatting olielevering aan de visserijsector na bijkans twee jaar. De maandelijkse behoefte van deze afnemers is circa 5.000 barrels.
- Succesvolle aanpassing aan de SPCS centrale en het EBS netwerk, waardoor de raffinaderij gegarandeerd is van een stabilere elektriciteitsvoorziening.
- Hoogste piekproductie met gemiddeld 7.400 barrels per dag tijdens productiedagen.

Augustus

1 miljoen geproduceerde barrels premium diesel en gasoline is een feit.

December

Hoogste productiemaand met pieken van boven de 7.400 barrels per dag voor diesel en boven 1.600 voor gasoline.

A few highlights from 2016:

February

First export order of 8,000 barrels of premium diesel to an external client, SOL Energy Resources Incorporated.

March

First simultaneous delivery of premium diesel to SOL and gasoline to GOW2.

April

- Resumption of fuel deliveries to the fishery sector after almost two years. The monthly demand of this group of clients is almost 5,000 barrels.
- Successful adjustment of the SPCS power plant and the EBS grid, guaranteeing the refinery a more stable energy supply.
- Highest peak with an average 7,400 barrels a day during production days.

August

Achievement of one million barrels of produced premium diesel and gasoline.

December

Highest production month with peaks in excess of 7,400 barrels and 1,600 barrels a day for diesel and gasoline respectively.

De raffinaderij was van 15 tot en met 30 januari 2017 uit bedrijf voor vervanging van de katalysator uit de waterstoffabriek. De katalysator is korrelvormig materiaal dat de reactiesnelheid van het kraakproces in fabrieken moet verhogen. Vanwege verminderde activiteit moet dit materiaal na enige tijd worden vervangen. Dit moet uitgevoerd worden tijdens een shut down. Na vijftien dagen waren de mechanische werkzaamheden afgerond en werd het opstartproces dat vijf dagen duurt, ingezet. De raffinaderij was op 5 februari weer in productie. Inclusief de hoofdactiviteit - het vervangen van de katalysator van de waterstoffabriek - zijn ongeveer honderd verschillende werkzaamheden uitgevoerd. Door deze vervanging wordt bijgedragen aan een efficiëntere operatie, minimaal tot aan de geplande eerste grote onderhoudsbeurt of Turn Around (TA) inspectie in het derde kwartaal van 2018. Daarbij zal vervanging van de katalysator van de Hydrocracker(dieselfabriek) centraal staan. Ook de TA wordt veelomvattend. Naar schatting zullen zo'n 600 uiteenlopende werkactiviteiten worden uitgevoerd.

The refinery was shut down from 15 through 30 January 2017 for replacement of the catalyst in the hydrogen factory. The catalyst is a granular substance which increases reaction rate of the cracking process in factories. Due to dropping activity, the substance has to be replaced after some time and this has to take place during a shut down. Mechanical processes were completed after 15 days and the starting-up process, which lasts five days, was then initiated. The refinery was again operational on 5 February. In addition to the main activity, replacing the catalyst of the hydrogen factory, almost 100 different activities were carried out. The replacement will add to a more efficient operation, at least until the planned first big maintenance also known as the Turn Around (TA) inspection scheduled for the third quarter of 2018. Replacement of the catalyst in the hydrocracker (diesel factory) will be the main activity. The TA is also a comprehensive process. Approximately 600 different activities will be carried out as well.

rijen. Het zorgt er echter wel voor dat de raffinaderij gevoeliger is. In 2017 zal de focus daarom gericht zijn op het beter kennen van het equipment en ook het beter herkennen van falen. Voorkomen van onderbrekingen door preventief en predictief onderhoud dienen de boventoon te voeren.

Gewild

In maart 2017 is de mijlpaal van twee miljoen geproduceerde barrels aan hoogwaardige brandstoffen bereikt. Dit zijn producten die zowel lokaal als internationaal zijn afgezet. Van de premiumproducten wordt nu alleen de diesel geëxporteerd, voornamelijk naar Trinidad en Barbados. Het zwavelgehalte van Staatsolie premium diesel is drie PPM: drie delen zwavel op één miljoen delen diesel. Hiermee zitten we ver beneden de 'ULSD euro IV standaard' van tien PPM. Dit maakt ons product erg gewild. Een vaste groep afnemers op Trinidad betaalt er een goede prijs voor. Vanuit Frans-Guyana, Guyana en de Franse eilanden Martinique en Guadeloupe, wordt er intussen ook belangstelling getoond en de verwachting is dat de vraag zal toenemen. De gasolineproductie is voldoende voor de lokale behoefte. In april wordt de zwavelzuurproductie die vanwege technische problemen was aangehouden, weer opgepakt. De fabriek zal negentig ton zwavelzuur per dag produceren.

Veiligheid

In het proces van continu evalueren en aanpassen wordt niet voorbij gegaan aan veiligheid. Middels trainingen en audits wordt daar steeds de nadruk op gelegd. Het bewustzijn dat we in vergelijking met vroeger met een risicovoller proces te maken hebben en dat shortcuts ernstige incidenten tot gevolg kunnen hebben, is van groot belang. Hiertoe zijn er reeds uitgebreide maatregelen geïmplementeerd w.o. procedures, het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, meetsystemen en periodieke inspecties. Deze maatregelen worden continu geëvalueerd en waar nodig aangepast. ☉

in additional reinforcements in order to speed up achievement of the objectives for the period ahead. 'We intend to attract external experts for a period of six to twelve months. We focus on more knowledge transfer by the experts and sustainable solutions for challenges with equipment. In this way we catch up arrears and continue training of our staff.'

Most Sensitive

In 2016 adjustments have been made to allow the power plant, operated by subsidiary Staatsolie Power Company Suriname (SPCS), to operate parallel to the grid of the national electricity company EBS. This created a mutual backup, allowing one power plant to take over if the other would shut down. Early 2017, further improvements were made by replacing some power surge-sensitive equipment in the hydrogen factory with more robust models.

An improvement program had already been initiated at SPCS to prevent interruptions in production due to blackouts. To this end a study was made by a research bureau whose recommendations will be further implemented this year. The measures have already yielded results: for some months already the refinery has been enjoying a stable energy supply. Procedures to reduce the start-up time after shutdowns in the refinery, have also been adjusted. 'We are confident we'll achieve higher production levels in 2017,' Carlos says.

'Neurotic' Focus on Maintenance

According to Deputy Director Downstream, Annand Jagesar, when it comes to maintenance of equipment the theme for 2017 is 'neurotic focus on maintenance.' Maintenance of several sections of the refinery will be subject to stepped up alertness, bordering on a neurotic approach. The objective is to prevent failure as a result of wrong or untimely maintenance. The refinery is constructed according to a lean design, meaning that no spares have been installed of some critical parts. That is common in refinery construction. However, it results in a more sensitive refinery. In 2017 the focus will therefore be on familiarizing with the equipment as well as better recognizing failure. Preventing shutdowns through preventive and predictive maintenance will be prioritized.

In Demand

In March 2017, the production level of two million barrels of premium products was achieved. These are products that have been sold locally and internationally. For now, diesel is the only premium product that is exported, mainly to Trinidad and Barbados. The sulfur content in our diesel is 3 PPM, three parts of sulfur per one million parts of diesel, which is far below the 'ULSD euro IV standard' of 10 PPM. Consequently, our diesel is much in demand and a regular group of clients in Trinidad pays a good price for it. French Guiana, Guyana and the French islands of Martinique and Guadeloupe have also shown interest, so the demand is expected to grow. Gasoline production is enough to meet the local demand. 'Sulfuric acid production, which had been halted due to technical problems, will resume in April. Ninety tons of sulfuric acid will be produced daily.'

Safety

Safety is not disregarded in the continuous process of evaluations and adjustments. This aspect is emphasized constantly through training courses and audits. It is absolutely important to be aware that the processes have become riskier compared to before and that shortcuts could lead to serious accidents.. To this end, extensive measures have already been implemented, including procedures, the use of personal protective gear, measuring systems and periodic inspections. These measures are constantly being evaluated and adjusted where necessary. ☉

Investeren in een zonnige toekomst

Investing in a Bright Future

De eerste aanblik van het centrum wekt al gelijk nieuwsgierigheid op naar wat er allemaal in het gebouw gebeurt. Eenmaal binnen bij de Anniecrèche blijken de kindvriendelijke, veilige en vrolijke ruimtes het geheel een warme uitstraling te geven. Dat komt mede door de bijdrage die de 'Staatsolie Foundation for Community Development' drie jaar geleden heeft geleverd aan de realisatie van dit resultaat. "We zijn de Staatsolie Foundation dankbaar hiervoor," zegt directrice Annette Reigman.

The first sight of the center already stirs up curiosity about what is happening in the building. Once inside the Annie Day-care Center, the child-friendly, safe and cheerful rooms provide a warm atmosphere. This is partly due to the contribution the 'Staatsolie Foundation for Community Development' made three years ago to achieve this result. 'We are grateful to the Staatsolie Foundation,' says director Annette Reigman.

The children of the day care center have a disability and therefore cannot go to a normal school or childcare. They get special attention that is tailored to their learning level. In 2014, the Staatsolie Foundation financed the expansion of a few rooms of the center. After the implementation of the project, the classroom, the terrace, the physical therapy / sensory room, the rest rooms and outdoor playground offer 33 children an adequate form of education and a pleasant and safe feeling.

Three years after completion, these facilities are still in good condition and they are used optimally. 'In every space we can accommodate more children and that the children can move freely,' Annette explains.

Daycare

There are four groups at the center, with two supervisors, each, and sometimes an intern is added. Each group has specific activities. The children are coached individually and in groups. Through a special curriculum their development is encouraged in a targeted manner. The group's activities are determined by the level of the child. Increasing autonomy and contact with the parents are important components of the program. The center considers parents the best teachers. In the basic groups children are accommodated from 1 to 4 years. They do a lot of games with amorphous materials and games aimed at stimulating the use of their senses. In the process, they play a lot with foam, listen to music and participate in Snoezelen (sensory therapy to activate senses). For 4 and 5 year olds, lessons are conducted in a playful manner in the playing/learning group and the combination structure group. The program for the school-preparatory group for 5 to 8 year olds focuses on school activities such as cutting, pasting, colouring, language and preparatory writing. 'In consultation with experts, after their eighth year, the children are referred to another form of education that is appropriate to their level. Annually, at least eight children move on to further education offered by other institutions. They are, among others, taken care of by the Hubstina school of the Hubert Foundation, the Jules Fernandes school, the Grietjebie school and the Mytyl school. At the Foundation Matoekoe they can also learn a trade.

Goal and Services

The private, therapeutic day center was established in October 1980 and aims at accommodating children up to eight year old with various developmental and physical disabilities. After the children arrive, a guidance and development plan is designed

De kinderen van de Anniecrèche hebben een beperking en kunnen daarom niet naar een normale school of kinderopvang. Ze krijgen speciale begeleiding die afgestemd is op hun leerniveau. In 2014 heeft de Staatsolie Foundation de uitbreiding van enkele ruimtes van het centrum bekostigd. Een leslokaal, het terras, de fysiotherapie/snoezelkamer, de toilettengroep en de buitenspeelruimte bieden na uitvoering van het project aan 33 kinderen een passende onderwijsvorm en een plezierig en veilig gevoel. Drie jaar na voltooiing zijn deze faciliteiten nog in goede staat en ze worden optimaal gebruikt. "Voor elke ruimte geldt dat we nu meer kinderen kunnen accommoderen en dat de kinderen vrij kunnen bewegen," legt Annette uit.

Dagopvang

Bij het centrum zijn er vier groepen die elk twee begeleiders hebben met soms een stagiaire erbij. Elke groep heeft specifieke bezigheden. De kinderen worden individueel en in groepsverband begeleid. Door middel van een speciaal lesprogramma wordt doelgericht gewerkt aan het stimuleren van hun ontwikkeling. De activiteiten van de groep worden aan de hand van het niveau van het kind bepaald. Het vergroten van de zelfstandigheid en het contact met de ouders zijn belangrijke onderdelen van het programma. Voor het centrum geldt dat de ouders de beste leermeesters zijn.

In de basisgroep worden kinderen van één tot vier jaar geacommodeerd. Zij doen veel spelletjes met vormeloze materialen en spelletjes die gericht zijn op het stimuleren van het gebruik van de zintuigen. Ze spelen daarbij veel met schuim, luisteren naar muziek en snoezelen (voor het activeren van de zintuigen). Voor de vier- en vijf-jarigen wordt er in de speel/leergroep en combinatie structuurgroep spelenderwijs les gegeven. Het programma van de schoolvoorbereidende groep voor vijf- tot achtjarigen is gericht op activiteiten zoals knippen, plakken, kleuren, taal en voorbereidend schrijven. "In overleg met deskundigen worden de kinderen na hun achtste jaar verwezen naar een andere vorm van onderwijs die aansluit bij hun niveau. Jaarlijks stromen minimaal acht kinderen door naar vervolgonderwijs dat door andere instellingen wordt aangeboden. Ze worden onder andere opgevangen door de Hubstinaschool van de Hubert Stichting, de Jules Fernandesschool, de Grietjebieschool en de Mytylschool. Bij de Stichting Matoekoe kunnen ze ook een vak leren.

Doel en diensten

Het particulier, therapeutisch dagcentrum is in oktober 1980 opgericht en heeft tot doel om kinderen tot 8 jaar met diverse ontwikkelingsachterstanden en lichamelijke beperkingen op te vangen en te begeleiden. Nadat de kinderen binnenkomen wordt van elk een begeleidings- en ontwikkelingsplan gemaakt door specialisten (psycholoog, logopediste en fysiotherapeut) in

Door de uitbreiding zijn er meer kinderen geacommodeerd.

Because of the expansion more children are accommodated.

samenspraak met de ouders en groepsleidsters. Annette: “Er wordt gekeken naar aspecten zoals beweging, zelfstandigheid, taalgebruik en het vermogen om te leren, te onthouden en kennis uit te wisselen. Elk jaar wordt dit plan bijgewerkt. Met de kinderen wordt door middel van een speciaal programma doelgericht gewerkt aan het stimuleren van hun ontwikkeling.” Voor het centrum is het ook belangrijk te weten wat de oorzaak is van de beperking. Sinds 2014 komt één keer per jaar een specialistisch team uit Nederland om van elk kind een diagnose vast te stellen. “Zo komen we erachter wat de oorzaak is van de beperking. We kunnen dan ook gericht werken met de kinderen. Deze informatie delen we ook met de ouders.”

Interne doorstroming

De verschillende groepen zijn niet strak gebonden aan leeftijden. “Als een kind de leeftijd bereikt heeft om naar de volgende groep te gaan, maar de vaardigheden nog niet heeft ontwikkeld voor die volgende fase, wordt in diezelfde groep verder hieraan gewerkt. Zijn de vaardigheden wel goed ontwikkeld, dan stromen ze door. Het voelt goed aan om te zien hoe blij ze dan worden,” glundert Annette. Leerling Adi is negen jaar en zit in de combinatiestructuurgroep. Hij lijdt aan epilepsie en heeft een ontwikkelingsachterstand. Moeder Chitra vertelt: “Mijn zoon was eerst op een peuterschool, maar omdat hij zich niet kon aanpassen aan het lesprogramma is hij doorverwezen naar het Medisch Opvoedkundig Bureau voor een screening. Daar hebben ze mij geadviseerd om hem in te schrijven op dit centrum waar hij nu alweer vier jaar zit. Ik zie hem groeien. Hij was druk en kon niets begrijpen. Nu kun je een goed gesprek met hem voeren, zijn motoriek is goed ontwikkeld en hij is zindelijk geworden. Er wordt heel hard met hem gewerkt om zijn ontwikkeling goed op gang te brengen. Ik ben tevreden over de dienstverlening van het centrum.” Hoewel Adi ouder is dan acht jaar, mag hij voor een korte periode nog bij het centrum blijven. Hij vertrekt binnenkort naar het buitenland.

Meerwaarde

Door de uitbreiding van drie jaar geleden kan het centrum beter invulling geven aan haar vele taken. “We zijn blij met de uitbreiding van het leslokaal, want daardoor kunnen we beter invulling geven aan ons lesprogramma. Voorheen konden we maar vier kinderen accommoderen, nu negen. Nu de groep groter is geworden kunnen ze veel meer met elkaar bezig zijn. Dat draagt ook bij aan de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden. Je kunt aan hen zien dat ze dat fijn vinden,” vertelt begeleidster Graciëlla Davids. Zij begeleidt de groep vijf- tot acht-jarigen die zoveel als mogelijk wordt klaargestoomd voor het speciaal onderwijs. “Een ander pluspunt is dat kinderen nu zittend in hun rolstoel deelnemen aan het lesprogramma wat voorheen niet mogelijk was. We moesten ze uit hun rolstoel halen,” vult Annette aan.

Juf Hellen Simpson vindt het prettiger om meer kinderen te kunnen begeleiden bij het zindelijk worden. “Het vergt veel geduld, tijd en liefde. Iedere

by specialists (psychologist, speech therapist and physiotherapist) for each of them, in consultation with the parents and child care workers. Annette: ‘Every aspect such as movement, independence, language and the ability to learn, remember and share knowledge is taken into consideration. This plan is updated every year. Through a special program we work purposively with the children to stimulate their development.’ For the center it is also important to know the cause of the disability. Since 2014, a team of specialists comes from the Netherlands once a year to establish a diagnosis for each child. ‘In this way, we find out the cause of the disability. We are then also able to work more effectively with the children. We share this information with the parents.’

Internal Advancement

The various groups are not tightly bound to ages. ‘If a child has reached the age to go to the next group, but has not yet developed the skills for that next phase, we will continue to work with that child in the same group. If their skills have developed well, then they move on. It feels good to see how happy they are then,’ Annette beams. Student Adi is nine years old and is in the combination structure group. He suffers from epilepsy and has a developmental delay. Mother Chitra says: ‘My son was first at pre-school, but because he could not adapt to the curriculum he was referred to the Medisch Opvoedkundig Bureau (Medical Pedagogic Bureau) for a screening. They advised me to enroll him at this center where he has now been for four years. I see him growing. He was hyperactive and could not understand anything. Now you can have a good conversation with him, his motor skills are well developed and he is potty-trained. They are working very hard with him to get his development going. I am satisfied with the services of the center.’ Although Adi is older than eight years, he will remain at the center for a short period. He will soon go abroad.

Added Value

Thanks to the expansion three years ago, the center can better fulfill its many tasks. ‘We are pleased with the extension of the classroom, because in this way we can better substantiate our curriculum. Previously, we could only accommodate four children, now nine. Now that

De fysiotherapie/
snoezelkamer.
*The physical therapy/
sensory room.*

Het terras is van
speeltoestellen voorzien.
*The terrace is provided with
playground equipments.*

situatie en elk kind is weer anders. In plaats van twee kunnen nu vier tegelijkertijd begeleid worden.”

Het lesprogramma richt zich ook op leuke sport- en spelactiviteiten. Daarvoor zijn de overdekte speelruimten buiten opgezet en is het terras ingericht met speeltoestellen. “Willen we onze kinderen tot rust brengen dan gaan ze naar de snoezelruimte die is ingericht met speciaal meubilair. Dit zorgt voor een ontspannende en kalmerende sfeer en houding. Gedempt licht en zachte ontspannende muziek brengen ze in hun eigen belevingswereld. De kinderen ervaren en reageren op hun eigen manier en tempo op de prikkels die aangeboden worden. Hier vinden ook fysiotherapeutische behandelingen plaats,” legt Annette uit. De meerwaarde van de uitbreiding is van grote betekenis geeft ze verder aan. “We kunnen effectiever invulling geven aan ons lesprogramma en werken aan de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de kinderen.” Door de jaren heen heeft de crèche zich ontwikkeld van dagopvang tot therapeutisch dagcentrum voor jonge kinderen met een verstandelijke en lichamelijke beperking.

Thuisbegeleiding

Aan ouders die uitdrukkelijk vragen naar thuisbegeleiding voor hun kinderen biedt het centrum deze dienst ook aan. Daar maken momenteel dertien kinderen gebruik van. Een hulpverlener doet dan twee keer per week een huisbezoek. Tijdens dit bezoek worden met de ouders mogelijkheden besproken om het kind extra te stimuleren in de thuissituatie om zo aan de ontwikkeling te werken. Er worden ook adviezen uitgebracht om de woonomgeving aan te passen aan de mogelijkheden van het kind.

Annette: “We zijn dus continu bezig met kwalitatieve zorg voor onze doelgroep. Dat kost enorm veel geld. Met de maandelijkse bijdrage van de ouders, de subsidies van de overheid en ondersteuning van donateurs vanuit het bedrijfsleven proberen we om uit de kosten te komen.” De exploitatiekosten worden grotendeels door de Stichting Vroege Stimulatie Crèche gedekt.

De stichting heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de normalisatie en integratie van kinderen met een ontwikkelingsachterstand in de Surinaamse samenleving. Het voornemen bestaat om nog een dagopvangcentrum op te zetten voor kinderen vanaf 8 tot en met 12 jaar. Er is al een perceel beschikbaar, maar er zijn nog geen financiën om het plan uit te voeren. ☹

the group has grown, they can engage with each other a lot more. This also contributes to the development of their social skills. You can tell that they enjoy this,’ says counselor Graciella Davids. She guides the group of five- to eight-year-olds, who are being prepped as much as possible for special education. ‘Another advantage is that the children can participate in the lessons, while sitting in their wheelchairs, which was not possible previously. We used to have to get them out of their wheelchairs,’ Annette adds. Mrs. Hellen Simpson finds it pleasant to be able to guide more children to be potty-trained. ‘It demands a lot of patience, time and love. Every situation and every child is different. Instead of two, now four can be guided at the same time.’

The curriculum also focuses on fun sports and games. For this purpose, the covered play areas have been set up outside and the terrace has been furnished with playground equipment. ‘If we want to calm our children they go to the sensory room, which has special furniture. This ensures a relaxing and calming atmosphere and attitude. Subdued lighting and soft relaxing music brings them in their own perception of the environment. The children experience and respond in their own way at their pace to the incentives offered. Here we also have physical therapy treatments,’ Annette explains. The added value of the extension is of great significance, she further indicates. ‘We can more effectively substantiate our curriculum and work on the independence and the ability to cope with the children.’ Through the years, the center has developed from a day-care to a therapeutic day center for children with mental and physical disabilities.

Guidance at Home

For parents who expressly ask for home supervision for their children, the center also offers this service. Thirteen children currently make use of this service. A counselor makes home visits twice a week. During this visit they discuss with parents the opportunities for additional stimulation for the child at home in order to work on their development. They also give advice to adjust the living environment to match the capabilities of the child. Annette: ‘So we are continuously working on quality care for our target group. That is very costly. With a monthly contribution of the parents, government subsidies and support from donors from the business community, we try to make ends meet.’ The operating costs are largely covered by the Stichting Vroege Stimulatie Crèche (Foundation for Early Child Stimulation Day-care Center).

The foundation aims at contributing to the normalization and integration of children with developmental delays in the Surinamese society. The intention is to set up another daycare center for children from 8 to 12 years. A lot is already available, but there are currently no finances to implement the plan. ☹

Sociale investeringen offshore-partners Staatsolie

Petronas heeft ambulances gedoneerd aan het St. Vincentius Ziekenhuis en het Academisch Ziekenhuis Paramaribo.

Petronas has donated ambulances to the St. Vincentius Hospital and the Academic Hospital Paramaribo.

Van zitbankjes tot chirurgische microscoop

Negen buitenlandse bedrijven zoeken momenteel naar olie in het Surinaamse zeegebied (offshore). Honderden kilometers uit de kust, uit het zicht van het publiek. Deze partners van Staatsolie zijn nog steeds in de fase waarin naar winbare reserves wordt gezocht, maar hebben sinds 2005 gezamenlijk al ongeveer US\$ 4,5 miljoen geïnvesteerd in sociale projecten.

December 2014. Huize Tytyl, een opvanghuis in Paramaribo voor kinderen met een meervoudige beperking, is al voor de vijfde keer dat jaar ondergelopen na een zware regenbui. “Dweilen met de kraan open, een gebed zonder eind,” zo typeert directeur Rita Kruiner-Gambier de situatie toen. Aan “de ellende” is vorig jaar een einde gekomen dankzij ondersteuning van Apache Corporation. De “drooglegging” van Tytyl is een van de dik zestig projecten die vanaf 2005 tot eind 2016 zijn uitgevoerd door de buitenlandse bedrijven die een productie delingcontract (production sharing contract, PSC) met Staatsolie hebben.

Standaardbepalingen

Ondersteuning van de samenleving heeft te maken met maatschappelijk verantwoordelijk ondernemen (mvo) van deze internationale bedrijven. “Het is ook afgesproken in het contract,” legt Marny Daal-Vogelland uit. Zij is Petroleum Contracts Manager. Haar divisie voert de institutionele taak van Staatsolie uit: buitenlandse bedrijven interesseren om samen naar olie te zoeken op land en in zee en monitoren van de activiteiten in Suriname van deze maatschappijen.

Marny: “Alle activiteiten van deze bedrijven vinden offshore plaats; niemand, behalve de direct betrokkenen, merkt er iets van. In de PSC’s zijn er standaardbepalingen over sociale investeringen en aantrekken van lokale diensten en krachten. Hiermee zorgt Staatsolie ervoor dat vanaf de eerste dag

Social Investments from Staatsolie Offshore Partners From Benches to a Surgical Microscope

Currently ten foreign companies are exploring for oil in offshore Suriname, hundreds of kilometers from the coast and unseen by the general public. These Staatsolie partners are still in the exploration phase, searching for recoverable reserves. However, since 2005 these companies have jointly invested almost US\$ 4.5 million in social projects.

December 2014. Huize Tytyl, a care center in Paramaribo for children with multiple disabilities, has suffered flooding for the fifth time after heavy showers. ‘It’s useless and we keep on complaining,’ Manager Rita Kruiner-Gambier explains the situation of back then. Fortunately, their plight ended last year with the help of Apache Corporation. The Tytyl project is one of over sixty that have been carried out from 2005 through the end of 2016 by foreign companies having a production sharing contract (PSC) with Staatsolie.

Standard Provisions

Supporting society has to do with Corporate Social Responsibility (CSR). ‘It’s part of the contract,’ Marny Daal-Vogelland, Petroleum Contracts Manager, explains. Marny’s division carries out Staatsolie’s institutional task: to interest foreign firms to jointly explore for oil on land and at sea as well as to monitor the foreign companies operations in Suriname.

Marny: ‘All activities by these companies take place offshore, so no one, except for the persons directly involved, have any idea they are taking place. The PSC’s contain standard provisions on social investments and on hiring local services and

Na zware regenval liep het terrein onder water.

After heavy rains the field flooded with water.

van het contract de samenleving merkt dat deze bedrijven hier actief zijn.” Clyde van Leeuwaarde, Senior Financial Officer bij Petroleum Contracts en nauw betrokken bij het beoordelen van projectvoorstellen, vult aan: “In de PSC’s wordt een bedrag voor sociale investeringen vanaf de exploratiefase overeengekomen. Het is gebruikelijk in de olie-industrie als onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar dit moet expliciet overeengekomen worden.”

Behalve een paragraaf over sociale investeringen, staan er in de PSC bepalingen voor het aantrekken van lokale arbeidskrachten en diensten (local content). In deze fase van de activiteiten in Suriname, hebben de bedrijven samen een handjevol lokale krachten in dienst. Aangezien het om een zeer gespecialiseerde industrie gaat en die dienstverleningssector hiervoor in

staff. In this way Staatsolie sees to it that society notices the companies’ presence from day one.’

Clyde van Leeuwaarde, Senior Financial Officer at Petroleum Contracts and closely involved in assessing project proposals, adds: ‘In the PSC, parties agree on a sum for social investments from the exploration phase on. It is common practice in the oil industry as part of socially responsible entrepreneurship, but it has to be agreed explicitly.’

Except for a chapter on social investments, a PSC contains provisions for hiring local staff and services, the so-called local content. In this phase of their operations, the companies employ only a few locals. Since it involves a very specialized

Drooglegging Huize Tytyl

In Huize Tytyl worden kinderen met een meervoudige handicap opgevangen. Ze komen overwegend uit de districten en worden opgevangen om in Paramaribo naar school te gaan. De meesten zitten op de Mytylschool. Het tehuis is jarenlang bij overvloedige regenval onder water gelopen, omdat de afwatering in de omgeving niet optimaal is.

Het personeel en de kinderen hoeven zich al bijna een jaar geen zorgen meer te maken, dat bij regen het terrein en hun huis onder water loopt. Vroeger was dat anders. Wanneer de straat onderliep en het water al tot de deur van het tehuis kwam en uit de afvoer van de keuken begon te borrelen, dan wisten de leiding, het personeel en de kinderen al hoe laat het was. "Wij moesten alle spullen, zoals koelkasten, bedden en matrassen hoog plaatsen," vertelt directeur Rita Kruiner-Gambier. "De kinderen konden dan ook niet langer in het tehuis blijven. De ouders wonen ver en hebben het niet breed. Voor hen was het dus niet altijd even makkelijk hun kind tijdelijk op te vangen." Als het water was weggetrokken, begon het schoonmaken. En dat was soms echt dweilen met de kraan open. "Hebben wij net alles schoon, dan begint het weer te regenen en loopt alles weer onder water. Wij konden opnieuw beginnen en hopen dat het droog bleef." Elke keer als de kinderen noodgedwongen naar huis moesten, misten ze de school voor een paar dagen.

In 2014 liep het tehuis vijf keren onder. De Stichting Bambi Foundation, die zich inzet voor ondersteuning van kansarme kinderen, nam het initiatief om iets te doen tegen deze structurele wateroverlast. Vooral nadat de stichting haar kerstviering met de kinderen letterlijk in het water zag vallen. Het begon te regenen, alles liep onder, de kinderen moesten naar huis en het feest ging niet door. En zo werd het project "Extreme Make Over Tytyl" geboren: blijvend opheffen van de wateroverlast en daarna renovatie en een facelift van het gebouw. Rita vertelt dat Bambi Foundation het ingenieursbureau Sunecon bereid heeft gevonden om kosteloos een vooronderzoek te doen en een adviesrapport voor de ontwatering uit te brengen. Apache Suriname was bereid om dit project, dat ongeveer US\$ 155.000 heeft gekost, te financieren. Er is een muur om het terrein geplaatst om het water buiten te houden. Ophogen van het terrein boven straatniveau zou geen soelaas bieden. Een pompgemaal zorgt ervoor dat overtollig water kan worden afgevoerd.

"Wij blijven nu droog," jubelt Rita. "Je kan je niet voorstellen wat voor last van onze schouders is afgevallen, hoe blij en dankbaar wij zijn. Bij regen maken wij ons geen zorgen meer, de kinderen vragen ook niet steeds of ze naar huis moeten, want eigenlijk willen ze dat niet. De straat blijft nog onder water lopen, maar wij niet."

Draining Huize Tytyl

Huize Tytyl houses children with multiple disabilities. It mostly involves children from the districts who are provided with lodging in order to go to school in Paramaribo. Most of the children are enrolled at the Mytyl School. For years, the home facility suffered flooding after heavy showers, since the drainage nearby was not functioning well.

Now, for a year already, the staff and children do not have to worry about the flooding of the premises after a rain shower. It used to be different. When the street was flooded and water was at the doorsteps, and it also entered the home through the kitchen drainage, the management, staff and children knew what would follow. 'We had to move all our stuff, such as refrigerators, beds and mattresses to higher ground,' says director Rita Kruiner-Gambier. 'It was also impossible to keep the children in the home. The parents live far off and are poor, so it wasn't always easy for them to temporarily house their children.' As soon as the water had receded, the cleaning began, and sometimes it was in vain. 'Barely had we cleaned it all or the rains returned and we could start over again and hope that it would stay dry.' Each time when the children necessarily had to return home, they missed school for a few days.

In 2014 the home suffered flooding five times. The Bambi Foundation that cares for underprivileged children, decided to fight this structural flooding, especially when the foundation saw a Christmas party ruined by rain. It started to rain, the place was flooded, the children had to go home and the celebrations were canceled. That's how the 'Extreme Makeover Tytyl Project' was born: a sustainable solution to the flooding followed by renovation and a facelift for the building.

Rita tells that the Bambi Foundation got engineering firm Sunecon to conduct a preliminary survey free of charge and to draft a report on the drainage. Apache Suriname was willing to finance the US\$ 155,000 project. A wall was built round the premises to keep the water at bay. Leveling up the yard above street level would not have been a solution. A pumping station now takes care of excess water.

'We stay dry,' Rita cheers. 'You can't imagine what a load this takes off our shoulders and how happy and grateful we are. Now when it rains, we don't worry anymore and the children don't ask if they have to go home, because they don't really want to. The street continues to be flooded, but we stay dry.'

Suriname nog in ontwikkeling is, kan niet optimaal inhoud worden gegeven aan de local content-paragraaf. Maar dat weerhoudt de bedrijven er niet van, om eerst hier te zoeken naar geschikte leveranciers van goederen en diensten, voordat zij over de grenzen kijken. Suriname heeft nog geen geschikte havenfaciliteiten, waardoor er geen landbasis voor de meeste offshore-activiteiten kan worden opgezet. Suriname heeft nog geen geschikte havenfaciliteiten (geringe diepgang van de Suriname rivier en de Nieuwe Haven), waardoor er geen uitvalsbasis voor de offshore-activiteiten kan worden opgezet.

Overtuiging

Kosmos Energy Suriname heeft als uitgangspunt om het het goed te doen, zowel boven (de samenleving) als in de grond (olie vinden). Kosmos heeft in alle landen waarin zij actief is een country manager en trekt lokale krachten aan. Op deze manier wil het bedrijf een goed beeld krijgen van de plaatselijke cultuur en aan wat voor sociale investeringen de samenleving behoefte heeft. "Kosmos gaat zelfs verder dan de jaarlijks verplichte sociale investeringen," zegt Mike Resomardono, External Affairs Manager van Kosmos Energy Suriname. "Deze projecten hebben voornamelijk betrekking op

industry and the exploration service sector in Suriname is still in its infancy, the local content chapter cannot be fully implemented. However, that does not exempt the companies from looking for suitable local suppliers of goods and services before they look beyond the borders. Suriname still lacks suitable port facilities, so no land base can be set up for many offshore operations. Suriname has no suitable port facilities (insufficient depth of the Suriname River and the port), reason why no base for offshore activities can be set up.

Conviction

Kosmos Energy Suriname's guiding principle is to perform well, both on land (society) and in the ground (finding oil). In all the countries where it is active, Kosmos has appointed a Country Manager and hires locals. In this way the company wants to get a good impression of the local culture and what social investments society needs. 'Kosmos even goes beyond the obligatory yearly social investments,' says Mike Resomardono, Kosmos Energy Suriname External Affairs

het ondersteunen van instellingen die werken met kinderen met een beperking en met senioren burgers.”

Tullow Oil wil verantwoord ondernemen en een leidend oliebedrijf zijn en vanuit die overtuiging een rol spelen in de vooruitgang van de lokale samenleving, stelt John McKenna, Regional & Business Development Manager voor Zuid-Amerika en het Caribisch gebied. Die bijdrage komt tot uiting in het voldoen aan de belastingverplichtingen en werkgelegenheid scheppen. Maar dat is ook te merken doordat zij mogelijkheden creëren voor lokale leveranciers van diensten en goederen en investeren in sociale projecten ten gunste van lokale gemeenschappen.

“Bij Apache leeft de overtuiging dat wij een verantwoordelijke en betrokken partner van de gemeenschap moeten zijn,” zegt Ian Roberts, Apache Suriname Country Manager. De onderneming investeert wereldwijd in alle gemeenschappen waarin ze werkt en laat zich in de keuze voor financiering van projecten niet beperken door een PSC. Ze schrijft in haar duurzaamheidsverslag 2016 (verslag van prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen), dat in Suriname projecten voor educatieve voorzieningen en huisvesting voor kwetsbare jongeren en kinderen met een beperking, actief worden ondersteund. In de afgelopen drie jaar is US\$ 300.000 besteed aan zorginstellingen, zoals Huize Tyltyl.

Kosmos heeft apparatuur voor de practicumlessen gedoneerd aan het Natin.

Kosmos has donated equipment to Natin for practical lessons.

Veiligheidscultuur op technische scholen

Kosmos Energy Suriname lanceerde in november 2016 het Veiligheidscultuurproject op de technische scholen Natin, STS2 en AMTO, waarbij ongeveer 2300 studenten worden getraind. Staatsolie deed Kosmos het voorstel voor dit project naar aanleiding van een dodelijk ongeval op een technische school, waarbij een leraar om het leven kwam. Door de introductie van een veiligheidscultuur wordt het principe 'jong geleerd, oud gedaan' in praktijk gebracht. Toekomstig technisch kader wordt al tijdens zijn opleiding bewust gemaakt van het belang voor veiligheid op de werkvloer. De latere werkgever hoeft dan niet veel meer te doen op dit gebied.

Het trainingsprogramma bestaat, verdeeld over twee schooljaren, uit elf modules, waarvan twee al zijn uitgevoerd. Dit schooljaar worden er nog drie en in het volgend schooljaar de laatste zes verzorgd. In 2017/2018 worden de leerlingen ook getraind in de meer praktische aspecten van veiligheid, zoals het identificeren van situaties die tot een ongeluk kunnen leiden. Het Canadese bedrijf SafeStart, gespecialiseerd in veiligheidstrainingen, heeft het project opgezet en gestart. SafeStart heeft ook leerkrachten getraind om resterende modules te verzorgen, zowel in de theoretische- als praktijklessen. Kosmos en SafeStart zullen regelmatig, samen met de 'veiligheidscommissie' waarin de scholen zijn vertegenwoordigd, de voortgang van het programma evalueren en nagaan hoe verder nog een bijdrage kan worden geleverd. Na twee jaar bepalen de scholen of zij verder gaan met de trainingen of dat het programma in het curriculum wordt verwerkt.

Safety Culture in Technical Schools

In November 2016 Kosmos Energy Suriname launched the Safety Culture Project at technical schools Natin (technical high school), STS2, and AMTO, training approximately 2,300 students. Staatsolie suggested the project to Kosmos after a fatal accident that claimed a teacher's life. Introduction of a safety culture brings into practice the principle 'as the twig is bent, so grows the tree.' Future technical staff is made aware of the significance of safety on the work floor from the beginning, so their future employer will not have to do much more in that respect.

The training program contains eleven modules spread over two academic years. Two have already been taught and this school year will see another three while the remaining six will be taught next school year. In 2017/2018, students will be trained in the more practical aspects of safety, such as identifying situations that can lead to an accident. Canadian firm SafeStart, specialized in safety training courses, has set up the project and the practical classes. The firm also trained teachers to teach the remaining modules, both in theoretical and practical classes. Kosmos and SafeStart, assisted by the safety commission in which the schools are represented, will regularly evaluate continuation of the program and assess how to make an additional contribution. After two years the schools will decide by themselves whether they want to continue the courses or whether the program will be included in the curriculum.

Streng beoordeling

Er zijn investeringen gedaan in gezondheidszorg, onderwijs, visserij, sport en milieu met als voornaamste doelen bijdragen aan het welzijn van de doelgroepen en verkrijgen van social license to operate, ofwel maatschappelijke toestemming om te werken. Ruim zeventig procent van de investeringen is gepleegd in gezondheidszorg en onderwijs. Verschillende ziekenhuizen zijn door de jaren heen geholpen met onder meer (specialistische) medische apparatuur, volledig uitgeruste ambulances en inrichting van afdelingen en/of ruimtes. De ondersteuning voor de gezondheidszorg heeft als insteek "levens redden," zegt Marny. Zij benadrukt dat niet Staatsolie projecten aandraagt voor financiering. "De bedrijven komen zelf met projectvoorstellen."

Alle aanvragen worden onderworpen aan een strenge beoordeling volgens vastgestelde criteria. Wanneer een projectvoorstel geschikt wordt geacht, wordt dat besproken tijdens het regelmatig overleg van Staatsolie met de PSC-partner. Het PSC schrijft voor dat het Operations Committee van het betreffende offshoreblok alle uitgaven voor mvo-projecten moet goedkeuren. Dit comité wordt gevormd door Staatsolie en de bedrijven die actief zijn in een blok. Staatsolie is direct betrokken in het proces en heeft een stem in de goedkeuring van projecten, bevestigen John en Ian. John voegt er aan toe, dat Tullow projectvoorstellen voor Suriname al in de conceptfase aan Staatsolie voorlegt voor commentaar en advies, om er zeker van te zijn dat wordt voldaan aan de doelstellingen van zowel het buitenlandse bedrijf als zijn partners.

Gewenste effect

Kosmos heeft in 2012 een behoeftenanalyse laten uitvoeren en daaruit bleek dat Suriname meer steun kon gebruiken voor het onderwijs en capaciteitsversterking. Op onderwijsgebied richten zowel Kosmos als Tullow zich op STEM: de exacte vakken Science (wetenschap), Technology (technologie), Engineering en Math (wiskunde). "Zo dragen wij bij aan het opleiden van de volgende generatie technische experts," zeg Mike. Kosmos maakt zich ook sterk voor ondersteuning van ondernemerschap en innovatie. "Investeringen in projecten die te maken hebben met de zee en de kust hebben een link met het belangrijkste werkgebied van Kosmos en waar goede relaties met vissersgemeenschappen belangrijk zijn voor behoud van onze license to operate."

Apache richt zich voornamelijk op ondersteuning van het onderwijs en de gezondheidszorg in Suriname, maar reageert ook op andere noodroepen, zoals het project bij Tytyl. Tullow heeft op basis van ervaringen in de afgelopen dertig jaren en feedback van zijn belanghebbenden een aantal gebieden vastgesteld die de meeste waarde toevoegen.

"Kosmos gaat uit van succes in de landen waar ze actief is en ondersteunt daarom projecten om het technisch onderwijs op een hoger niveau te brengen," zegt Mike. Vandaar de investeringen in het lager, middelbaar, hoger en wetenschappelijk technisch onderwijs. "Vanwege onze proactieve benadering hebben wij in alle tien districten van Suriname tenminste één project uitgevoerd. Van zitbanken voor een school in Drietabbetje (een dorp in het binnenland aan de Tapanahonyrivier ... red.) tot een chirurgische microscoop voor het Academisch Ziekenhuis Paramaribo." 🌟

Manager. 'These projects mainly involve supporting organizations that work with disabled children and senior citizens.'

Tullow Oil aims at responsible entrepreneurship and wants to be a leading oil company. From that conviction the company wants to participate in the development of local society, says John McKenna, Regional & Business Development Manager for South America and the Caribbean. That contribution is reflected in payment of taxes and the creation of jobs.

And also in creating opportunities for local suppliers of goods and services and investments in social projects to the benefit of local communities.

'Apache is convinced it has been a responsible and committed partner of the community,' says Ian Roberts, Apache Suriname Country Manager. The company invests globally in all communities where it is present and it does not limit its choices for the financing of projects to the stipulations of a PSC. In its 2016 Sustainability Report (report on CSR performance), Apache stated that it actively supports projects in Suriname aimed at providing educational provisions and housing for vulnerable young people and children with disabilities. In the past three years US\$ 300,000 was spent on care facilities such as Huize Tytyl.

Rigorous Assessment

Investments have been made in the health sector, education, fishery, sports and the environment. The most important objectives were contributing to the welfare of the target groups and acquiring a social license to operate. Over seventy percent of the investments were made in the health and education sectors. Through the years several hospitals have received help in the form of (specialized) medical equipment, fully equipped ambulances and furnished wards and, or rooms. The objective for support to the health sector is saving lives, says Marny. She emphasizes that it is not Staatsolie that proposes the projects. 'The proposals come from the companies.'

All applications are assessed rigorously according to fixed criteria. When a project proposal is considered appropriate, it is discussed during the regular meetings between Staatsolie and its PSC partner. The contract stipulates that the Operations Committee for the offshore block involved must approve all expenses for CSR projects. The committee is comprised of Staatsolie and the companies active in a block. Staatsolie is directly involved and has a say in approving projects, John and Ian confirm. John adds that Tullow submits drafts project proposals to Staatsolie for comment and advice, to guarantee that its own objectives as well as that of its partners is met.

Desired Effect

In 2012 Kosmos conducted a needs analysis, which showed that Suriname could use more support in the fields of education and capacity building. In education both Kosmos and Tullow aim at STEM: Science, Technology, Engineering and Math. 'In this way we contribute to educating the next generation of technical experts,' says Mike. Kosmos also aims at supporting entrepreneurship and innovation. Investments in projects that have to do with the sea or the coast, link to our main operation area, while good relations with the fishery community are important for maintaining our license to operate.'

Apache aims mainly at supporting education and the health sector in Suriname, but also responds to emergencies, such as the project at Tytyl. Based on experiences from the past thirty years and feedback from stakeholders, Tullow has identified a number of areas that have most added value. 'Kosmos looks at the success in countries where it is active and will therefore support projects to lift technical education to a higher level, reason why it made investments in lower, intermediate, higher and academic technical education,' says Mike. 'Because of our pro-active approach, we have carried out at least one project in each of the ten districts in Suriname. From benches for a school in Drietabbetje (a hinterland village by the Tapanahony River ed. staff) to a surgical microscope for the Academic Hospital Paramaribo.' 🌟

Commissie voor betere bescherming productiefaciliteiten

Er is een commissie ingesteld die voorstellen moet doen voor betere bescherming van Staatsolie-productiefaciliteiten langs openbare wegen. Aanleiding is het verkeersongeval van 16 januari 2017.

Een productiebron in de zwamp.

A production well in the swamp.

Een weggebruiker sloeg op de Gangaram Pandayweg, in de omgeving van Broederschap, met zijn voertuig over de kop en heeft daardoor een hoofdleiding van Staatsolie ernstig beschadigd. Er ontstond een olie lekkage die zowel de plaatselijke vegetatie als het wegdek aantastte. “Toen de installaties jaren geleden werden aangelegd waren de bermen breder. Die zijn echter gaan versmallen, naarmate de wegen verbreed werden, waardoor de pijpleidingen nu dicht bij de weg zijn,” zegt Bisnoedath Niddha, Supervisor Field Production sectie Sarah Maria. Productie installaties of onderdelen daarvan, zoals kranen en manifolds, die boven de grond komen zijn met een hekwerk afgeschermd. Echter, is dit hekwerk ook door de autobestuurder kapot geslagen.

Onderhoudswerkzaamheden

Inmiddels is begonnen met het verstevigen van alle hekwerken bij productie-installaties en het aanbrengen van een nieuwe verflaag. Dit wordt gedaan vooruitlopend op de permanente oplossingsmodellen die de commissie na zijn evaluatie zal voorleggen. Zo worden de koolstofstaal pijpen gefaseerd vervangen door High-Density Polyethylene (HDPE) pijpen. “Het voordeel van deze pijpen is dat je ze ondergronds kan aanleggen en ze niet snel aan corrosie onderhevig zijn. Hierdoor hebben ze een lange levensduur,” benadrukt Bisnoedath.

Schade

Voorlopig onderzoek heeft uitgewezen dat Staatsolie schade van ongeveer US\$ 10.000 heeft opgelopen door het ongeval. In dit bedrag zijn opgenomen het productieverlies van 129 barrels olie (ongeveer 21.000 liter) en het uitschakelen van vijftien bronnen om de druk uit de kapotte hoofdpijplijn te halen, het inhuren van materieel om de oliemors op te ruimen, arbeidsuren en het aankopen van materiaal om de breuk te herstellen. “We zouden heel veel willen doen om onze installaties adequaat te beschermen tegen dit soort ongelukken, maar dat kost veel geld en tijd. En dat is nu niet beschikbaar.” Gelukkig komt het zelden voor dat productiefaciliteiten op deze manier beschadigd raken. Gemiddeld minder dan één geval per jaar, zegt Bisnoedath. ☹

Committee for Improved Protection Production Facilities

A committee has been established to propose suggestions for improved protection of Staatsolie production facilities along public roads. The reason: the traffic accident on 16 January 2017.

A motorist on the Gangaram Pandayweg overturned with his vehicle near Broederschap causing serious damage to a main oil pipeline. The ensuing spill affected the road and the vegetation alongside it. ‘Years ago when the installations were constructed, the shoulders were much broader. As the roads became broader, the shoulders became smaller, drawing the pipelines closer to the road,’ says Bisnoedath Niddha, supervisor Field Production Sarah Maria section. Production installations or parts including valves and manifolds constructed above the ground are protected by a railing. However, in this case the railing was also destroyed by the motorist.

Maintenance

In the meantime, Staatsolie has started reinforcing all railings at production installations, adding a fresh new coat of paint, as part of the measures pending permanent solutions which the committee will propose after evaluation. It had been decided earlier to gradually replace the carbon steel pipes with High-Density Polyethylene (HDPE) pipes. ‘The advantage is that these pipes can be constructed underground and that they are less prone to corrosion. This gives them a longer life,’ Bisnoedath emphasizes.

Damage

A preliminary inquiry showed that Staatsolie sustained US\$ 10,000 in damages, due to the accident. The sum includes the production loss of 129 barrels of crude (approximately 21,000 liters) and shutting down 15 wells to relieve pressure on the damaged main, renting material to clean up the spill, man-hours and procuring material to repair the broken pipe. ‘We would like to do much more to protect our installations adequately against such accidents, but that would cost a lot of time and money, and that’s not available right now.’ Fortunately, similar damage to production facilities is rare; an average of one case per year says Bisnoedath. ☹

Personeelsnieuws/Personnel News

OKTOBER/OCTOBER 2016-MAART/MARCH 2017

JUBILEA/JUBILEES

NAAM/NAME	AFDELING/DEPARTMENT	DATUM/DATE
12,5 Jaar/12,5 Years		
Ramkhelawan K.	Engineering & Construction	16 Jan 2017
Sastroedjo W.	Production Unit Tambaredjo	1 Febr 2017

20 Jaar/20 Years

Nai Chung Tong A.	GOw2	1 Apr 2016
Martodimedjo H.	Refining Reliability & Maintenance Engineering	16 mei/May 2016
Lievelid W.	Plant Security & Personnel Services Saramacca	1 mei/May 2016
Sariredjo J.	Tambaredjo-Noordwest Operations General	16 Jun 2016
Alida B.	Tambaredjo-Noordwest Operations General	16 Jun 2016
Toelsie S.	Subsurface Team-Tambaredjo Noordwest/Calcutta	16 Jun 2016
Daal-Vogelland M.	Petroleum Contracts	1 Jan 2017
Jibodh S.	Plant Security & Personnel Services Flora	1 Jan 2017
Somohardjo H.	Refining Maintenance Planning & Schedule	13 Jan 2017
Jhagroe G.	Refining Operations Area I	13 Jan 2017
van Dal A.	Refining Operations Area II	13 Jan 2017
Sjoerwamo G.	Refining Operations Area III	13 Jan 2017
Nijda J.	Tambaredjo-Noordwest Operations General	1 Jan 2017
Coronel H.	Upstream Health Safety Environment Tambaredjo	16 Jan 2017

25 Jaar/25 Years

Velland L.	Plant Security & Personnel Service Saramacca	1 Nov 2016
France N.	Infrastructure Development & Maintenance	24 Dec 2016
Olieberg P.	Field Production Tambaredjo	2 Jan 2017
Pawirosentono A.	Heavy Equipment Maintenance	27 Jan 2017
Sairoen N.	Health Safety Environment Quality General	1 Jan 2017
Bouterse M.	Infrastructure Development & Maintenance	8 Jan 2017
Ramsaroep K.	Infrastructure Development & Maintenance	7 Jan 2017
Tjen A Tak F.	Marine Operations & Oil Movement	10 Jan 2017
Dest A.	Procurement Upstream	15 Jan 2017
Bruno O.	Plant Security & Personnel Services Downstream	1 Febr 2017
Wajwakana P.	Plant Security & Personnel Services Downstream	1 Febr 2017
Chotkan H.	Utility	11 Febr 2017

30 Jaar/30 Years

Sahtoe S.	Human Resource Management Corporate General	27 Nov 2016
Changur P.	Well Services & Well Completion	1 Nov 2016
Ramsaroep S.	Refining Operations Area III	5 Jan 2017

35 Jaar/35 Years

Gajapersad P.	Rig Operations	1 okt/Oct 2016
---------------	----------------	----------------

PENSIOEN/RETIREMENT

NAAM/NAME	AFDELING/DEPARTMENT	DATUM/DATE
Madari G.	Exploration	1 Dec 2016
Jungerman E.	Marketing	1 Dec 2016
Njamin W.	Well Services & Well Completion	1 Nov 2016
Aliga A.	Plant Security & Personnel Services Saramacca	1 Febr 2017

DIENSTBEEINDIGING/RESIGNATION

NAAM/NAME	AFDELING/DEPARTMENT	UITDIENST/RESIGNED
Dewkinandan S.	Information and Communication Technology	1 Nov 2016
Rusland R.	Information and Communication Technology	1 okt/Oct 2016
van Dijk D.	Managing Directorate	1 Nov 2016
Djodarmo M.	Rig Operations	27 okt/Oct 2016
Jungerman W.	Corporate Communication	1 Nov 2016
Wiriodikromo J.	Crude Treatment TA58	1 Nov 2016
Bhoelai I.	Engineering & Construction	1 Nov 2016
Ons G.	Engineering & Construction	1 Nov 2016
Pawirokromo E.	Engineering & Construction	1 Nov 2016
Redjodikromo S.	Engineering & Construction	1 Nov 2016
Miskin-Amatkoesmin A.	Functional Subsurface Support	1 Nov 2016
Atmidjojo E.	Infrastructure Development & Maintenance	1 Nov 2016
King R.	Marine Operations & Oil Movements	1 Nov 2016
Ramdin K.	Procurement Downstream	1 Nov 2016
Velland L.	Plant Security & Personnel Services Saramacca	1 Nov 2016
Dakriet R.	Refining Operations Area III	1 Nov 2016
Jadnanansing V.	Marketing	1 Febr 2017
Dankerlui S.	Human Resources Management Personnel Care	1 Febr 2017

Medische tip Medical Tip

Drink voldoende water Drink Enough Water

Bij normale nierfunctie wordt de vochtbalans in je lichaam aangegeven door de kleur van je urine.

With normal renal function the body fluid balance is indicated by the color of your urine.

Heb je voldoende vocht in je lichaam?
Doe de URINEKLEUREN test.

*Do you have enough fluids in your body?
Do the URINE COLOR test.*

Voldoende Gehydrateerd <i>Sufficiently hydrated</i>		OK. Je drinkt voldoende. <i>OK. You are drinking enough.</i>
		Je bent nog OK. Je kan wel een klein glaasje water gebruiken. <i>You are still OK. You could drink a small glass of water.</i>
	Vanaf hier naar beneden is er sprake van UITDROGING. <i>From this point downward you are dehydrated</i>	
Onvoldoende gehydrateerd <i>Insufficiently hydrated</i>		Drink <i>binnen</i> een uur een glas water (1/4 liter) of een half liter water als je buiten bent en zweet. <i>Drink a glass of water within an hour (1/4 liter) or half a liter of water if you are outdoors and sweating.</i>
		Drink <i>meteen</i> een glas water (1/4 liter) of een half liter water als je buiten bent en zweet. <i>Drink a glass of water immediately (1/4 liter) or half a liter of water if you are outdoors and sweating.</i>
		Drink meteen 1 liter water. Indien je urine donkerder is dan dit of rood, ga dan naar de dokter; de oorzaak kan een nierziekte zijn. <i>Drink a glass of water immediately. If your urine is darker than this color or red, you should see a doctor; the problem could be caused by a renal disease.</i>

Source: www.urinecolors.com

Drink voldoende en voorkom nierstenen!
Drink enough and prevent kidney stones!